

AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 46

PHONE PARK 6407.

WORCESTER, MASS. 15 d. Lapkričio (Nov.), 1923 m.

KAINA 5 CENTAL.

Vol. IX.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJ KETVIRTAS APSKRITIS DOVANOJO LIETUVOS KARIŠKAI SANITORIJAI \$1005.97 PINIGAIS.

Generolo Ludendorfo tikslas nepavyko. Kronprincas jau iškeliavo Vokietijon. Francuzija protestuoja prieš kronprincą grįžimą; galbut bus suimtas ir ištremtas. Lenkijoj kyla maištai. Lenkijos valdžia paskelbė karės stovį. Sako, kad sugriuvo "mažoji antanta". Meksikos kariumenė laužo straiikus.

SUSIVIENIJIMO DOVANA LIETUVAI.

Washington, D. C. (L.I.B.) Susivienijimo Lietuvių Amerikoj ketvirtas apskritis Connecticut valstijoj, paaukavo per Joną Mikalauką Lietuvos atstovybei \$1005.97, kuriuos prašo perduoti Lietuvos kariškai sanitorijai, kad įsitaisytų karišką ligonvežimį (ambulansą). Tai graži Lietuvai dovana nuo Lietuvių organizacijos, gyvuojančios nuo savo tėvynės labai toli.

LUDENDORFAS TAPO ARESTUOTAS.

Berlin, Vokietijoj. Bavarijoj tapo paskelbta monarchija, kurios galva pasiskelbęs save tulas Adolph Hitler generolą Ludendorfą paskelbė kariškū ministeriu, bet tas viskas ne ilgai pateko, nes į trečią dieną lojalistų tapo areštuoti ir turbūt jau išgabenti į Berlyną, kur bus laikomi kaip kariški nelaisviai ir valstybės išdavikai. Kol jiedu areštuota, penkiolika žmonių nušauta ir keli pavojingai sužeista, nes areštuojamieji atkakliai gynėsi už barikadų. Su jais areštuota ir iš Vengrijos atvykęs kurstytojas Ulain.

MUNICHE PASKELBTA KARĖS STOVIS.

London, Anglijoj. Suėmus Ludendorfą ir kitus facistų vadus, prasidėjo bruzdėjimas pašaliais facistų, kad užtatakavus lojalistus. Tuom laik iš nelaisvės pabėgo pašautas Hitler ir rodosi apsisistoją kur nors Austrijos parubežyje. Valdžia pabūgus, kad likusiems facistams ne ateitų pagelba iš kitų miestų, paskelbė karės stovį visoje Bavarijoj. Prisakyta šaut tiesiog kiek vieną, kuris tik pasirodys ne ištikimas, ar atsakys klausyt paliepiamo, o gyvais sugautus tuojaus žudyti ir trečią valandą.

KRONPRINCAS JAU KEILIAUJA Į VOKIETIJĄ.

Amsterdam, Belgijoj. Buvęs kronprincas su keliolika palydovų automobiliuose dienai švintant iškeliavo iš Vjeringen salos. Vietinis burgomistras su Fredreku Wieringenu prie atsiveikimo pasakė prakalbą, kurioje išsireiškė, kad Holandija neturi tiesos jį užlaikyti pas save kaip svetimšalį valstybės pilietį, ir linkėjo jam kuogeriausių pasekmių kelionėje ir parvykimo savo tėvynėn.

LENKIJOJ PASKELBTA KARĖS STOVIS.

Varšava, Lenkijoj. Nuo pusės praėjusios vasaros geležinkelių darbininkų straiikas išsiplėtojo iki tiek, kad prasidėjo sukilimai. Straiikių keliamų maištų nūgniauzimui pargabenta kariumenė saugojimui tvarkos, bet kariumenė nekaip tvarką saugoją, nes du Krokavos pulkai perėjo į straiikių pusę. Kada Varšavoj važiuo per miestą priemerą Witos, straiikieriai ir jų pusėn perėję kareiviai, priemerą apmetė akmenais. Dėl to Varšavoj ir jos aplinkėse paskelbta karės stovis. Tai pradžia Lenkijoj sukilimų, kurie greitai gali išsiplatinti kaip ir Vokietijoj.

FRANCUZIJA SKAITO VOKIEČIŲ TURTĄ.

Paris, Francuzijoj. Francuzija jau nesuranda būdo kaip Vokietiją privertus mokėti kontribuciją. Sako, kad francuzai ekspertai susekė Vokietiją surint daugybę aukso, nes vieni tik kapitalistai turi tris bilijonus aukso markių. Valdžia savo rezervoj turi antra tiek aukso, o Anglijos banke turi 200 milijonų svarų sterlingų ir Suvienytų Valstijų banke turi antra tiek. Francuzams ir belgams vienok nieko Vokietija neduoda, tik už savo auksą kursto revoliucijas.

RENGIASI SIŪST DAUGIAU KARIUMENĖS.

Paris, Francuzijoj. Priemerą Poincarį įteikė ministerių gabinetui projektą, kuriuomi siulo pasiuntimą Vokietijon daugiau kariumenės, kuri matoma ten reikalinga glamžymui sukilimų ir sargybai prieš parvykstantį kronprincą, kurį Francuzija mato kaipo propinatorių sukurimo karės prieš Francuziją. Tikimasi, kad jam bus leista apsigyventi Bavarijoj ir ten užimt augščiausią valdžią, kad sukurus monarchistų kariumenę prieš francuzus.

FRANCUZIJOS PROTESTAS VOKIETIJAI.

Paris, Francuzijoj. Valdžia pasiuntė Vokietijai asėdžią protestą, kam ta priimantį pas save kronprincą, kuris su savo tėvų pabėgo į Holandiją prieš galą pasaulinės karės, kurį paskui talkininkams reikalaujant Holandija atsakė išduoti kaipo

vieną iš karės sukūrėjų. Proteste reikalaujama Vokietijos tuojaus parvykusį ekskunigaikštį suimti ir ištremti į salą šventos Elenos.

GANDAI APIE SUGRIUVIMĄ "ANTANTOS".

Bukarešt, Serbijoj. Taip vadinama "mažoji antanta" galutinai sugriuvo po savo "seimui" Sinaie. Rumunija pirmutinė iš jos išstojo paaiškindama, kad ji neleis nė vieną kareivį ginti kitų valstybių reikalus. Ją pasekė Vengrija ir Cekoslavakija. Apie Turkiją ir Lenkiją dar nieko nesigirdi, bet reikia tikėtis, kad tom dviem ne daug laiko iš ten irgi pasitraukt.

DVIDESIMTS ŽMONIŲ ŽUVO EKSPLOZIJOS.

Genoa, Italijoj. Vietiniame arseanale kilo eksplozija, kurios nešami ir visos pusės šviali užmūšė devyptiką žmonių ir vieną mirtinai sužeidė. Eksplozija, sakoma, gimė dėl panakinio neatsargumo, nes tas vaikščiojęs apie parako aruodus su nudengta liktarna, kurios liepsna pasiekusi paraką ir iš to kilo eksplozija. Kariški autoritetai vienok mano kitaip ir tiki, kad tai darbas svetimų žvalgų.

EKSPRESAS GABENA DOLIARIUS.

Berlin, Vokietijoj. Iš Suvienytų Valstijų pirmiausia Vokietijon daugybę doliarų laiškuose, bet privašius vagių, kurie ėmė smarkiai vogti siuntinius ir išiminti pinigus, valdžia tokius siuntinėjimus uždraudė. Todėl dabar ekspresas Suvienytų Valstijų pinigus gabena skryniomis, kaip bulves. Vokietijoj dabar dešimtis kartų daugiau yra Suvienytų Valstijų pinigų negu Rusijoj.

MESKA SUDRASKĖ GIRIOJ DU VYRU.

Lawrence, Mass. Čia parėjo žinia iš Ticongeroga, N. Y., kad ten per girią vedančiu keliu einant dviem vyram, iš tankumyno išlindusi meška juodu užatakavo ir vienas tuojaus tapo sudraskytu, antrasis gi išsitraukęs ilgą peilį bandė gintis, bet ir tas tuojau tapo parblokštas ir sudraskytas. Vienas medžiotojas per krumus matęs tragediją dukart šovė į mešką, bet šviam nuėjus šale, paskui dulino šalin su baime, kad ir jį nepatiktų tas patalikimas kaip anuodu vyru.

GRĮŠ KLIŠTORIUN UŽSIMOKĖJĖS SKOLAS.

Boston, Mass. Andrius Denis, kuris prieš porą metų buvo klištoriuje certecijonų ordeno, pasitraukė iš klištoriaus, kad darbu ir elgėtavimu surinkus \$600 užmokėjimui savo tėvų skolos, kurios liko nemokėta graboriui, mėsininkui ir duonkepiui. Elgėtavęs jis Kanadoj ir Suvienytose Valstijose ir surinkęs užtektinai pinigų, dabar gavo leidimą grįsti į tą patį klištoriu.

NEKLAUSO FRANCUZŲ IR KĄ PADARYSI?

Washington, D. C. Francuzijos priemerą Poincarį kreipėsi per Francuzijos ambasadą prie Suv. Valstijų valdžios, pakviečiant, kad šios prisidėtų prie jo ruošiamos komisijos pertikrinimui Vokietijos turto, kad paskui galėjęs padaryti nusprendimą, ar galima Vokietijai palengvinti kontribucijos išmokėjimą, ar ne. Ministeris Hughes atsakė į pakvietimą, kad Suvienytos Valstijos turi geresnę išrovimą Vokietijos finansų peržiūrėjimui negu kas nors kitas, o prezidentas Coolidge yra visai priešingas kišėjimui ir Europos reikalus.

IŠGELBĖJO VEŽAMUS PINIGUS.

Detroit, Mich. Fordo fabriko paimasteris automobiliuom vežėsi \$25,000, kad išmokėt darbininkams algas. Skersai gatvę garvežis stumė vagonus, tad paimasteris turėjo sustoti ir palaukti kol gatvė atsidarys. Tuom kart prie jo prišoko du apsimaskavę plėšikai. Jis išlipdamas metė krepšį su pinigais ant praeinančio paties Fordo geležinkelio garvežio ir pataikė taip, kad plėšikai neužmatė, iškrėtė jo automobilį ir pinigų nerado. Jis pasivijo garvežį ir atrado ant jo užsikabinusį savo krepšį su pinigais.

ANGLIJA VERS FRANCUZIJA MOKĖT SKOLAS.

London, Anglijoj. Pasiekus Londoną žinia iš Washingtono, kad Suvienytos Valstijos neprisidės prie Francuzijos rengiamos konferencijos aptarimui išnaujo "reperacijos" kaip Vokietija turėtų mokėti kontribuciją, valdžia mano susidėt su Suvienytomis Valstijomis ir kartu pareikalauti Francuziją pradėt mokėt savo skolas

vienai ir kitai valstybei. Valdžia mano tokia sutartine Francuziją biskį pakutent, nes anoji dabar taip įsidrainsino, kad tik pasauliui diktuot žada, visai ne atsižiu-rėdama į savo skvernus.

MULTIMILIJONIERIAUS AUKA MOKYKLOMS.

Harrisburg, Pa. Multimilijonierius M. S. Hershey, magnatas saldainių išdirbystės, prieš penkis metus aparšė penkioms mokykloms 60 milijonų doliarų iš savo turto. Apie tai niekas nežinojo net kol dabar jis pats tai paskelbė. Jo apdovanojamos mokyklos yra našlaičių prieglaudose Duphine, Lebanone, Lancasterij ir dvi kitur kur Pensylvanijoj. Turtuolis sako, kad jis gali išgyventi iš kitų įėjų šaltinių ir šitie milijonai jam jau nereikalingi.

MEKSIKOS KARIUMENĖ LAUZO STRAIKUS.

Meksiko, Meksikoj. Praėjusio savaitė darbininkams paskelbus generališką straiiką prie gatvekarių patarnavimo, verpyklose ir prie telefonų operavimo, prasidėjo kapojimas vielų ir dinamitavimas gatvekarių. Gubernatorius Ross parkvietė kariumenę, kuri su pagelba ginkluotos policijos, visus straiikičius privertė atsaukti straiiką ir grįsti prie darbo. Dabar tas pats rengiama padaryt Tampike, San Pueble ir visur kitur, kur tik straiikas pradėta.

KIEK TURI METŲ TIEK IR PLĖSIMŲ.

Chicago, Ill. Policija užatakavo keturis vagilius, važiuojančius pavogtame automobiliuje. Prasidėjus šaudymams iš abiejų pusių, du iš automobiliaus pabėgo, gi likęs vyriškis su viena moteriškąja, gynėsi iki pastarųjų, net kol policija juodu visgi apėmė. Suėmus juodu pasirodė esant tulas J. Stankis ir 18 metų Ona Baron, kuri atsizymėjo kovoje taikiu šaudymu. Policijoj pasirodė Ona esanti 18 metų amžiaus ir 18 kartų buvus kalėjime už plėšimus; taigi prie kiekvienų metų savo amžiaus ji papildė vieną plėšimą.

RABINO POLITIŠKAS PAMOKSLAS.

Flint, Mich. Praėjusioj subatoj žydų rabinas sinagogoj pasakė politišką pamokslą, pašvęstą fabrikantui

Fordui. Jis atranda, kad Fordas negali niekad liktis Suvienytų Valstijų prezidentu, nes istorijoj niekad nėra buvę, kad prezidentu liktųsi turtingiausias šalyje žmogus. Iš kitos pusės jis į baltąjį rumą įeitų lyg rėkiantysis liutas ir ten sėdėtų kaip iškeptas avinėlis, nes ministariai, senatoriai ir kongresmonai nėra jo fabrikų darbininkai, dirbanti už \$6 per dieną ir jam nesiduo-tų dalykus varinėti kaip jis varinėja savo darbo automobilių.

DIDZIAUSIA NIEKŠUI BAUDA VALSTIJOJE.

Auburn, Me. Juozas Balis, 37 metų amžiaus užatakavo devynių metų mergaitę, su nemorališku tikslu. Užtai buvo areštuotas ir teisme dabar nubaustas nuo 10 iki 20 metų kalėjimo prie sunkių darbų valstijos penitencijoj. Tai didžiausia teismo bauda panašiuose istorikimuose Maine valstijos istorijoj, kokia čia yra kada buvusi. Nuteistasis niekšas turi pačią ir savo tris vaikus. Jis teisinis teisine buvęs girtu ir nežinojęs ką daro, bet tas jį ne išteisino.

STRAIKAS GELEŽINKELIŲ DARBININKŲ.

Norfolk, Va. Čia visi geležinkelių trukių vedėjai ir pečkuriai paskelbė straiiką, nes pasibaigus sutarčiai su kompanijomis šios atsiskė naujas sutartis daryt. Į straiikių vietas atsiskaukia daugybės straiiklaužių, besisilauančių prie darbo. Kompanijos žada imti straiiklaužius ir su unijistais nesitalkyt, kol jie neišsžadės unijos. Spėjama, kad straiikas tęsis ilgai ir bus skaudus, nes sustraikavus 500 darbininkų atsirast simpatija darbininkų ir kitose pramonės šakose.

KU-KLUX KLANŲ LAIMĖJIMAI.

Cleveland, Ohio. Praėjusiuose rinkimuose penkiuose miestuose klanai laimėjo rinkimus, kuriuose miestų majorais išrinkta klanai, o Clevelande sulgy klanų plano, majoras visai nerinkta, paliekant tik konselmonų tarybą, kuri samdys miesto tvarkos ir pramonės vedėją. Dabar Youngstone atsibuvo klanų suvažiavimas, kuriame sutarta apvalyt nuo majorų visą Mahoning kloną ir paskui taisyti savo kandidatus į gubernatorius.

NIEKAS NEŽINOJO PALIKTŲ TURTŲ.

New York, N. Y. Čia 1913 metuose numirė pramoninikas J. Hughes ir nors manyta jį buvus turtingu, tai vienok po jo mirimui niekur neatrasta dokumentų, kurie parodytų kur turto esama. Tik dabar po juom našlė pasamdė skarmalių iš krautu-vės išnešt visas nereikalingas popieras. Tam nešant glėbį popierių, išpuolė koks gniutulis, kurį išvyniojus savininkė atrado šešių bankų knygetes, kuriose užrašyta \$15.588. Dabar našlė Hughes džiaugiasi atradus taip netikėtą turta.

Vėliausios žinios.

Washington. Suvienytos Valstijos siūnė savo karišką palydovą (attache) Lietuvon, kuriuomi paskirta Henry McLean ir tas šiomis dienomis iškeliava į Kauną. Jis savo pareigas atliks taipgi Latvijoj ir Estonijoje.

Oels. Buvęs Vokietijos vainikuotas kunigaikštis Fredrikas William, jau parvažiuo savo namuosna, kur gyvena jo šeimyna. Sutiktas žmonių ir pasveikintas, gailiai apsišverkę.

Paris. Francuzijos priemerą iškėmė mažėja. Deputatų taryba balsavo už pasitinkimą jam. Balsų gauta 379 už ir 165 prieš. Seniaus už jį balsuota beveik vienbalsiai.

London. Čia parėjo žinios iš Grekijos, kad ten baigiamma rengtis prie proklamavimo republikos. Karalius netrukus bus išgabentas kur nors ištremimui.

New Bedford. Advokatas Weeks, prokuroras Fall River miesto, teismo tapo pasmerktais kalėjimam 18 mėnesių už pasisavinimą \$2300 iš Rita Fanning turto.

Christiana. Kapitonas Amundsen jau viską susiruošė kelionei orlaiviu prie šiaurinio žemgalio ir netrukus ten iškeliavus.

Berlin. Valdžia rengiasi pripažinti Reno republiką federacijoj su Vokietija, nes neturi pinigų finansavimui kariumenės atsimitėlių prievartai.

Žinios iš Lietuvos

Lenkų riaušės bažnyčioje.

Rodunė. Lenkai su lazdomis stovi prie bažnyčios durų, kad neleidus lietuviams bažnyčioje giedot lietuviškai. Per keturias dešimtnius atlaides buvo liepta lietuviams giedot lietuviškai. Kai išstačius hostiją lietuviai užgiedoj, lenkai pradėjo giedot savaip. Kunigas pasipiktinęs uždarė hostiją ir išvažiavo į Nočė.

Apvaginėjo kelevius.

Kaunas. Policija nužiūrėjo Agniešką Vilkiūtę iš Panemunės, kuri nieko neveikiant, turinti daug pinigų. Suėmus ją, policijoj prisipažino Kanados konsuliui vizuojant emigrantams pasportus, iš kišenius iš Amerikos parvykusiam Klioštoraiciui ištraukusi 3000 doliarų ir 4 litus. Ji perduota antros nuovados teismo tardytojui.

Lenkų prigavystės.

Svencionys. Dvarininkė Bortkevičienė, skranduke apsivilkus ir važinėdama po kaimus sakėsi džiakono vardu steigianti "grynai katalikišką" mokyklą. Kas tam jos darbui pritarė, turėjo pasirašyt į tam tikrą popierą. Po kelių dienų atvažiavo lenkas mokiniojas ir ėmė verst lietuvius, kad pas jį leistų savo vaikus. Pasipriešinus kam sakė, "kad jūs to reikalavot iš valdžios ir po prašymu pasirašėt."

"Papuošė" aušros vartus.

Vilnius. Nuo geležinkelio pusės, lenkų magistratorių kopylčios sienon įmuriuojant didelį, baltą, iškėstais sparnais erelį, kuris dabar istolo baltuoja. Gerai dar kad kopylčios statytojai Lietuvos Vytytį istatė bokšto augstumoje, kurį lenkai dar kol kas nepasiekia.

Netyčia išsidavė.

Vilnius. Lenkų laikraštis "Gazeta Warszawska" daro savo valdžiai išmėtinėjimus kam ta pertankiai siuntinėja į Vilniaus pakraščius valdininkaut prasižengėjus. Taigi tuomi netyčia išsidavė, kad Lenkija elgiaš panašiai kaip praiteyje elgėsi Rusija, kuri Lietuvon siuntė valdininkaut kriminalistus.

DĖLEI KLaidINGŲ ŽINIŲ APIE LIETUVOS ŠAULIŲ SAJUNGĄ.

Kai kurie lietuvių laikraščiai paleido Amerikoje žinią, buk Liet. Šaulių Sąjunga jau paverčiama sporto organizacija, arba, kad net jau ir visai likviduojama.

Dėlei šio laukau savo pareiga paaiškinti, kad tie visi paskalai visai neatsako tikrenybei ir yra pramañyti jei bent musų priešų, kuriems nuolat rupi, kad kaip nors sumažinus Lietuvos apsigynimo pajiegas. Mat pasinaudot žinia apie likvidavimą savanorių šaulių būrių, kurie šoko pagalbon vietiniams gyventojams gint lenkų užgrėbiamą neutrališką zoną.

Tegul nesidžiaugia Lietuvos priešai. Jų nelaimėi L. Šaulių Sąjunga netik nenuginkluojama ir nelikviduojama, bėt priešingai, ji diena iš dienos stiprėja ir auga ir ginklų pas ją nemažėja.

Taigi tiems priešams dabar butų jau truputį sunkiau užimt Lietuvą, negu kaip anuomet Bermontui, arba laimingai pasprukusiems po Giedraičių pirties Želigovskio raiteliams.

A. Zemaitys.
L. Šaulių Sąjungos
Atstovas.

Dėl Vilniaus albumo išleidimo.

Kadangi dauguma žmonių teiraujasi, tad skaitome reikalingu pranešt visuomenės, domai kokiū budu tapo išleistas didžiausias ir gražiausias lietuviškas albumas "Vilnius".

Darbą pradėjo musų poetas Kazys Binkis, susitares su Amerikos valdžios laivyno atstovu Konstantu Norcum. Pastarasis leidimą finansavo ir važinėjo Vilniun, kur išgavo ir pargabeno Vilniaus albumui paveikslius. Dėl nupuolimo vokiečių pinigų vertės, sulyg padarytos kalkuliacijos iki paskirtam laikui Vilniaus albumas nepasirodė. Tuomet Norkui sutikus, Binkis savo sutarties tiesas perdavė "Švyturio" bendrovei. Viso tapo atspaudinta 5000 egzempliorių: 3000 priklauso Norkui ir bus parduodami Amerikoje, po 4 doliarus; sukrauta pas adv. F. J. Bagočių 253 Broadway, So. Boston, Mass., o 2,000 priklauso švyturiui ir parduodami visuose Lietuvos knygynuose po 40 litų.

Šio veikalio patiekimas leidėjams labai brangiai atsiėjo. Manome, kad Lietuvos ir Amerikos lietuvių visuomenė tai tinkamai įvertins ir papuoš savo namų knygynus Vilniaus albumu bei padarys gražias kalėdų dovanas savo draugams.

Kaunas, Spalio 22, 1923.
Švyturis, ir K. Norkus.

Lietuvių Moterų Globos Komiteto Rėmėjams Amerikiečiams.

Lietuvių Moterų Globos Komiteto valdyba skaito savo prievole pasiūst tamistoms sąrašą aukų, surinktų Amerikoje musų siųstosios delegacijos iš ponų D. Slezevičienės ir V. Vencienės. Mēs manome, kad aukavusieji L. M. Globos Komitetui turės progą patikrint, jog auka jų yra pasiekusi jai paskirtą tikslą. Podraug L. M. Globos Komiteto valdyba reiškia aukavusiems, prisidėjusiems surinkt aukų ir kuom nors gelbėjusiems musų delegačių užlaikomą našlaičių vardu.

Lietuvių Moterų Globos Komitetas, siųsdamas delegaciją į Ameriką pas savo brolius ir seseris, turėjo keliatą tikslų: 1) kad delegatės bekeliaudamos po Ameriką surinktų aukų našlaičiams, 2) suorganizuotų iš brolių ir seserų Amerikiečių tam tikrus komtetus, kurie nuolat teiktų tam komitetui pagalbą, užmegstų ryšius, su svetimsaųjų labdaringomis organizacijomis ir 3) kad susipažintų su labdaringųjų įstaigų darbu ir organizacija Amerikoje. Ir Komitetas su džiaugsmu turi Jums išreikt, kad ši kelionė musų delegatėms pasisekė padaryt tik ačiu jusų, broliai ir sesers, nuosirdžiam jų misijai pritarimui ir suteiktai pagalbai. Iš delegačių mėš sužinojome, kaip nuosirdūs Jūs buvote joms ir kaip rėmėte tą darbą, kurio jos atvažiavo dirbt. Ir Jums broliai ir sesers, bus visuomet dėkingi šimtai našlaičių už sušelpimą ir už išauklėjimą jų žmones.

Lietuvių Moterų Globos Komitetas užlaiko dvi prieglaudi: vieną Kaune, Mickevičiaus gatvė, Nr. 2 ir antrą Gelgaudiškio dvare. Viso tuom laiku yra abiejose prieglaudose suvirš 200 našlaičių, bernukų ir mergaičių. Šie našlaičiai yra netekę savo tėvų, kiti neturi giminių Lietuvoje, nes tai vis surinktos karės aukos. Į prieglaudą jie pateko mažučiais arba kiek paugėjusiais, bet savystoviai negalinčiais pragyvent. Kurie jau išaugo, kad gali patys duoną uždirbt, jau yra darbe, turi savo užsiėmimus, kiti dar visai savistoviai negali pragyvent, tai Globos Komitetas padeda tiek, kiek reikalinga. Tie bernukai ir mergaitės dažniausia dar rengiasi į savistovų gyvenimą, mokinasį darbų ar amatų. Lietuvių Moterų Globos Komiteto yra dedamos pastangos, kad visi prieglaudos išauklėti bernukai ir mergaitės turėtų duoną ir galėtų dorai išgyvent. O tam reikalinga mokslo, darbų ir amato išmokt. Atsiradus gabių vaikų—juos leidžiama mokintis. Žodžiu, rupinamasi, kad nežūtų taip sunkiai auklėti ir butų tautai naudingi. Todėl Jusų dėtos aukos šiai prieglaudai auklėja dorus, darbščius ir ateityje tautai naudą žadančius piliečius, prirengtus pilnai savistoviam gyvenimui.

Šiam tikslui pasiekt prieglaudose yra įrengtos mokyklos—pradžios mokslui įgyt ir išmokt amatų (stalių, batsiuvių, siuvėjų, kitų rankų darbų, virėjų ir t.t.). Visa organizuota taip, kad jaunuose išauklėt teisingumą ir meilę darbą. Tad visi vaikučiai dirba: kas mokykloje, kas laukuose, kas dirbtuvėse ir t.t. Lietuvai geri amatninkai, dori darbininkai labai reikalingi.

L. Moterų Globos Komiteto užlaikomose prieglaudose viskas sutvarkyta taip, kad vaikai butų auklėjami pavyzdingai ir sveikai, kiek tai Komitetui leidžia lėšos.

Kad taip pastatyta L.M.G. Komiteto prieglaudų organizacija palaikyt tokia ir toliau, kad naujai patenkančioms į ją našlaičiams užtikrint taip pat sveiką auklėjimą, nemaža prisieina rupintis Komitetui šios įstaigos iš kur imt lėšų. Prieglauda gyvuoja jau nuo 1919 metų ir buvo palaikoma Amerikos ir vietos lietuvių aukomis, savivaldybių ir valdžios duotomis sumomis. Bet Lietuva pergyvena finansišką ir ekonomišką sunkenybę ir prieglaudoms užlaikyt sunkiau duoda reikalingas lėšas. Todėl ir į Ameriką, pas savus ir svetimus prisiejo keliaut prašyt aukų. Šis pirmas atsikreipimas į Amerikiečius davė daug paramos prieglaudoms. Amerikos Lietuvių visuomenė ir spauda: "Tėvynė", "Sandara", "Vienybė", "Naujienos", "Dirva", "Keleivis" "Amerikos Lietuvis" ir kaikurie kiti, parėmė musų pastangas. Kaip visur, taip ir paš mus, prieglaudos yra iš aukų palaikomos, tad nuo gero suorganizavimo jų įplaukimo, priguli prieglaudos užlaikymas, Amerikos visuomenė ir šiam musų norui, norui suorganizuot

Komitetus, kurie remtų L.Mot.Globos Komitetą, pritarė, jų keliolika susiorganizavo ir tikimėsi sulaukt iš jus broliai ir sesers, paramos musų, o podraug ir jusų, našlaičiams.

Sis darbas, mėš turime vilti, ras pritarėjų vis daugiau. Šiuo pageidaujame, kad Jūs, broliai ir sesers, arčiau susipažinę su musų našlaičių reikalais, kiekvienoj progėj atsimitumete juos ir jų reikalams suteiktumete pagalbą, nors mažą auką. Mēs visi nėsame turtuolių tauta, tad ir po mažą auką duodami, bėt visi stengiamiesi duot, pilnai aprūpinsime musų karės ir jau po karei atsiradusius našlaičius, kurių tik nedidelė, bėt musų našlaičiams neša šviesą, sveikatą ir laimingesnį rytojū.

Jie nekalti, kad jiems teko liktis našlaičiais, bėt mėš butume kalti, jeigu jų neaprupintume.

Todėl šiuom kviečiame musų Komitetus ir visus rėmėjus Amerikoje, neužmiršt musų našlaičių. Laikraščių prašytmė primint laikas nuo laiko ir našlaičių vargus, ir paragint jiems aukaut.

Turime vilti, kad ateityje Jūs, broliai ir sesers, ateisite musų prieglaudoms į pagalbą. Dar kartą širdingai dėkavojame visiems už suteiktą ikišiol pagalbą.

Visi bendra rupinkimėsi Lietuvos našlaičiais! Lietuvių Moterų Globos Komiteto valdyba: L. Rauplienė, K. Žilinskienė, D. Alekna, U. Novickienė, J. Makauskis. Kaunas, 1923, X.15

Aukos Lietuvių Amerikoje Lietuvių Moterų Globos Komitetui, gautos per ponias D. Slezevičienę ir V. Vencienę, 1923 metais.

Sausio 7 d. Astor Hotel, N. Y. per vakarienę	316.00
" 10 d. Brooklyn, N. Y. Kontraktieriai (su pagalba p. J. Auguno)	122.00
" 31 d. Brooklyn, N. Y. Per pramoninkus	371.00
Vasario 2 d. Brooklyn, N. Y. Pono M. W. Bučio (aukos)	25.00
" 2 d. Brooklyn, N. Y. Pono Steponaicio	5.00
" 8 d. Brooklyn, N. Y. Per pramoninkus	40.75
Kovo 16 d. Brooklyn, N. Y. Per prakalbas (Williamsburg dalis)	61.80
" 18 d. Brooklyn, N. Y. Per prakalbas (Central Brooklyn dalis)	32.20
" 22 d. Brooklyn, N. Y. Per prakalbas (Maspeth dalis)	27.55
Vasario Elizabeth, N. J. Koncertas (kita dalis pinigų pasiūsta Vilniaus našl.)	73.40
" 13 d. New Britain, Conn. Per prakalbas	60.00
" 14 d. New Britain, Conn. Per pramoninkus	90.00
" 15 d. New Haven, Conn. Per prakalbas	26.90
" 18 d. Ansonia, Conn. Prakalbos pramon.	66.00
" 21 d. Hartford, Conn. Prakalbose	35.00
" 24 d. Amsterdam, N. Y. Prakalbose	168.50
1 paskolos bonas	50.00
ir Amerikos karės ženklų (W. S. Stemps)	10.00
" 25 d. Herckimer, N. Y. prakalbose	51.16
Kovo 3 d. Lawrence, Mass. prakalbose	72.72
" 6 d. Norwood, Mass. prakalbose	36.00
" 7 d. So. Boston, Mass. prakalbose	458.62
" 8 d. Lynn, Mass.	26.66
" 9 d. So. Boston, Mass. per pramoninkus	105.45
" 11 d. Worcester, Mass. prakalbose	180.23
" 15 d. Waterbury, Conn. prakalbose ir rinkliava mieste	1,228.42
" 30 d. Waterbury, Conn. prisiuntė ir 1 paskolos bonas	330.05
" 23 d. Newark, N. J. Prakalbose	79.20
" 25 d. Scranton, Pa. prakalbose ir pramon.	187.00
" 27 d. Binghampton, N. Y.	53.00
Baland. 1 d. Girardville, Pa	5.00
" 1 d. Paterson, N. J.	50.00
" 3 d. Cleveland, Ohio	250.00
" 4 d. Dayton, Ohio	50.00
" 5 d. Baltic American Draugija	100.00
" 5 d. Detroit, Michigan	304.16
" 6 d. Grand Rapids, Mich.	53.00
" 6 d. Chicago, Ill. ir apylinkėse ir paskolos bonais	1,735.00
" 6 d. Chicagos Moterų kuopelė	200.00
" 6 d. Ponas Elijošius, Chicagos pram. (prieglaudos knygynui)	143.00
" 6 d. Ponas Elijošius, Chicagos pram.	50.00
Gegužio 1 d. Pittsburgh, Pa. prakalbose ir pram.	175.00
" 3 d. Shenandoah, Pa. prakalbos ir pram.	168.75
" 4 d. Shenandoah, Pa. per pramoninkus	23.00
" 8 d. Tomaqua, Pa.	52.75
" 8 d. Tōmauqa, Pa.	16.00
" 9 d. Wilkes-Barre, Pa. prakalbose ir pram.	74.00
" 10 d. Pittston, Pa. prakalbose ir pram.	161.00
" 10 d. Pittston, Pa. p. Katkevičiaus p. bonais	50.00
" 13 d. Philadelphia, Pa. prakalbose ir pram.	152.84
ir p. Griniaus paskolos bonas	50.00
" 17 d. Baltimore, Md. prakalbose ir pram.	424.35
Birželio 4 ir 5 d. Baltimore, Md.	29.40

Viso \$8,786.66

Bė to prisiūsta tiesiai aukautojų:

Baltic States Bankan 239.31
Tokiu budu viso gauta \$9,025.97
(Devyni tukstančiai dvidešimts penki doliariai 75 centai).
D. Slezevičienė ir V. Vencienė.
Su originalu sutinka.
Moterų Globos Komiteto sekretorė: B. Novickienė,

KRUTAMIEJI ARBA KINO PAVEIKSLAI JAU SUGAMINTI!!

Su šiuomi pranešame Amerikos Lietuvis skaitytojams, kad paveikslai, kuriuos šią vasarą nuėmiau Lietuvoje nuo įdomiausių Lietuvos vietų, jau yra sugaminti ir galima jumis parodyt. Mes kviečam draugystes arba pavienius, parengt vakarus, per kuriuos mes jums galėsime parodyt šituos labai žingeidžius Lietuvos kampelių paveikslius. Paveikslų labai daug ir įvairaus turinio. Niekas jųs taip neužganėdys, kaip pamatymas šių paveikslų. Lietuva gyvuoja ir vis stipriau stojasi ant savo kojų. Musų akis ir širdis lai buvo vis su Lietuvos reikalais. Pasirupinkite pamatyt šiuos paveikslius, parengdami tam tikrus vakarus.

AMERIKOS LIETUVIO ADMINISTRACIJA, 15 Millbury St., Worcester Mass.

Kaip augint ir prižiurēt vištas?

Ką tik išleidome knygėlę kaip augint ir prižiurēt vištas. Labai naudinga knygėlė žmogui, kuris laiko arba mano laikyt vištas. Čia telpa visoki patarimai, kaip augint ir prižiurēt vištas, kad jos pelningai apsimokėtų. Kaina knygėlės su prisiuntimu..... 35 centai.

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury St., Worcester, Mass.

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

DIDZIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PASALPOS ORGANIZACIJA SUVIENYTOSE VALSTIJOSE.

KURIOS TURITAS ARTI \$509,000.00

Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta \$248,587.30

pomirtinių. Pašalpų išmokėta \$247,687.15

SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvynė" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.

POMIRTINIAI SKYRIAI—\$150, 300, 600, IR 1000. PASALPINIAI SKYRIAI—\$6.00, 9.00 IR 12.00 I SAVAITĖ.

Del platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:

Lithuanian Alliance of America,

307 WEST 30-TH STREET, NEW YORK, N. Y.

AMERIKOS LIETUVIS

The Lithuanian Weekly published every Thursday

by M. PALTANAVICIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Yearly subscription: In United States \$2.50
In Foreign Countries \$3.00
Single copies 5 cents.

Advertising rates on application.

AMERIKOS LIETUVIS

Savaitinis laikraštis, eina ketvergiškai, leidžiamas

per M. PALTANAVICIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: Sv. Valstijose \$2.50
Kitose valstybėse \$3.00
Pavieniai egzemplioriai 5 centai.
Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš augšto.

Entered as Second Class matter September 29 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3 1879.

AR PRIVALOME REMT MARIAMPOLĖS REALIŠKĄ GIMNAZIJĄ?

Prieš porą savaičių "Amerikos Lietuvyje" ant šio paties puslapio tilpo ilgas atsišaukimas Mariampolės Realiosios Gimnazijos palaikytojų. Skaitytojai ten rado jų aiškius nurodymus ir paaiškinimus kaip varginai jie gyvendami visomis savo spėkomis stengiasi išlaikyti vienintelę Lietuvos žmonių laisvą mokslo įstaigą. Toki pat atsišaukimas tilpo ir kituose laikraščiuose, išimant pačius kraštutinius, kurie tokiais mokslo įstaigomis arba nesirūpina, arba jas net ignoruoja, pasiganėdindami vien tokiomis, kokioms yra.

Mēs čia ne aiškinsime ir nekartosime Mariampolės Realiosios Gimnazijos palaikytojų žodžius, nes mūsų skaitytojai juos ir be to gerai suprato. Mēs dabar tik paklausiam, ar privalome remt Mariampolės Realiosios Gimnaziją. Ir pirmiau negu kitas tars žodį, mes atvirai sakome, kad reikia ją remti ir tai be jokių išskalbė jimų. Tai yra reikalas būtinas remti ją ne pagyrimais, ne ramifimo žodžiais, bet reikia remti medegiška, nes jos palaikytojai medegiškos paramos tik ir reikalauja.

Jie savo vargus vardami nors ir gana skrupiai pačia gimnaziją palaiko, vienok dabar parsiejo reikalas didesnis, kurį jie patys jau negali išlaikyti. Reikalinga gimnazijai pastogė, kurios ji neturi. Ikišiol ji laikėsi žydo apleistoje pastogėje, bet atėjo dienos, kad tos pastogės savininkas juos varo laukan. Gimnazijos triobos negali pastatyti jos palaikytojai, dėl savo neturto, o paramos iš niekur negauna, nes ji yra privatiška ir todėl iš valdžios subsidijų jie negauna, o kad ir gautų, tai jų toli neužtektų įkurimui savo pastogės, nes tas reikalauja daugiau pinigų negu jų galėtų gauti iš vargingai gyvuojančios šiaurinės valdžios, kuri ir pati neturi užtekinai turto valstybės reikalų aprūpinimui.

Užtaigi mūsų gyvenančių toli nuo savo tėvynės, yra privalomas paremt Mariampolės Realiosios Gimnaziją savo aukomis, kad jos palaikytojai galėtų pasistatyti nuosavą gimnaziją triobą. Ypatinai čia privalomas yra Suvalkų apyrbės lietuvių ateiti su pagalba, nes

jiems gana gerai žinoma, kad Suvalkų apyrbėje gimė visos Lietuvos atgimimo prakliniausios idėjos. Suvalkų apyrbėje prasidėjo ir pirmosios slaptos lietuviškos draugijos, ir patriotizmas čia pirmiausia apsirėškė, ir slaptas knygu per rubėžių gabenimas čia prasidėjo, ir pirmosios mintys apie Lietuvos nepriklausomybę čia gimė, ir emigracija Amerikon čia prasidėjo, žodžiu sakant, Suvalkų apyrbės lietuvių davė visą pradžią. Todėl ir labai butų nemalonu, jeigu suvalkiečiai lietuvių dabar ne ateitų su pagalba Mariampolės gimnazijai, kaip savo krašto gimnazijai.

Lietuviai, čia, išėivioj, neseniai sudėjo šimtus tukstančių doliarų į kooperacijas ir bendroves, į spekuliacijas ir kitur, tikėdamiesi iš to turēt naudą. Iš tų ne visi turėjo laimę pasidžiaugt, nes didžiumoje jų sudėti pinigai žlugo ir vieton naudos, tik skrauda reikėjo pasisotinti. Mariampolės gimnazija iš to irgi nieko negavo ikišiol, arba gavo labai, labai mažai. Užtaigi dabar yra pats butniausias laikas prisidėti su nors ir mažu pinigėliu prie tokio darbo, kuris ne nuneš paaukautą skatiką, kuriuomi paremtas darbas ne sunyks kaip kad sunyko daugelis kooperacijų ir bendrovių.

Mēs remiame Mariampolės Realiosios Gimnazijos palaikytojų darbą, ir remsiame kuom tik mēs galėsime, dabar ir ateityje. Tuom patim mēs kreipiamesi ir į mūsų skaitytojus, pakviesdami kiekvieną jų prisidėti prie palaikymo mokslo apšvietos kaitės paramą kokią kas išgalite. Neduokit tukstančius, šimtus nė desėtkus. Duokite kiek galite, kiek išsitenkate. Kiekvienas jūsų širdingai aukantais pinigėlis, bus mažesnis ar didesnis plytele į sienas Mariampolės Realiosios Gimnazijos, įstaigos, kuri neš apšvietos žibintuvą Lietuvos liaudžiai, kad ir tamsiose jos dienose. Ji ne duos jums nuosimčius už paaukautus pinigus, ne duos gerai apmokamo pas save darbo, bet ji duos Lietuvos liaudžiai mokslo šviesą, apšviečiančią žmonių gyvenimą. Prisidė-

kite prie tos šviesos, prisidėkite prie pakelimo žibintuvo savo tėvynėje.

Kas aukausite, mažiau ar daugiau, galite patys, be jokių tarpininkų, savo aukas siųsti tiesiog gimnazijos palaikytojams, Mariampolėn. Kiekvienas skatikėlis, aukantas prakilniam tikslui, bus sunaudotas tikrajam tikslui.

Mums tas paprasta.

Šiauliuose tarp žmonių pakilęs didelis pasipiktinimas žydu firmos "Tilka" saldinių reklama. Dalykas yra tame. Ant šventoriaus besimeldžiant tulai davatukai, iš maldaknygės vėjas išnešė paveiksluką Kristaus gimimo. Netoli vėjui paveiksluką numetus, koks dievo baimingas žmogelis jį pakėlęs nešė atiduot paveikslu savininkei, bet atsivertęs kitą jo pusę pamatė, o... stebuklai! Ant antrosios paveiksluko pusės "Tilkos" paskelbimas, reklamuojantis kaip geriausias savo saldinius. Dabar žmonės piktinasi žydu tokia reklama, kaip įžeidžiančia katalikų religiją.

Bet pas mus toki dalykai yra paprastu daiktu. Čia žmonės neskaito jokių religijos įžeidimų sieninius kalendorius su šventųjų paveikslais ir net paties Kristaus su jo motina. Atvir-laiškiai ir laiškam popieros su tokiais pat paveikslais, niekeno religijos įžeidimu neskaitoma. Su saldinais netik kad šventųjų paveikslukai dalinama kaip apskelbimai saldinių gerumo, bet ir patys saldiniai dirbama šventųjų pozoje. Kada karčiamos buvo čia atviros, jas lankantiems nebuvo jokia naujiena matyt ant karčiamos stalo degtinės bonkas, ant kurių prilipdinta paveikslai švento Antano, šv. Benedikto, šv. Franciškaus ir kitų. New Yorke 1904 metuose pasirodė iš Bavarijos pargabentos lietuviškos maldaknygės "Naujas aukso altorius", kurių pirmuose ir paskutiniuose puslapiuose buvo atspausdinti dideli apskelbimai tulų New Yorke urmo pardavyklų "geriausia degtinė". Toki dalykai mums jau paprastai, ir mēs dabar šiauliu tikintiems žmoneliams jau nepadėsime piktintis "Tilkos" reklama, kaip religiją įžeidžiančia.

Į Portlando pačtą (Maine valstijoj) atėjo atvirlaiškis, adresuotas P. Wallace, Hill Street. Tai paprastas daiktas, kad atvirlaiškiai vaikš-įstaigos Mariampolėje. Duokite paramą kokią kas išgalite. Neduokit tukstančius, šimtus nė desėtkus. Duokite kiek galite, kiek išsitenkate. Kiekvienas jūsų širdingai aukantais pinigėlis, bus mažesnis ar didesnis plytele į sienas Mariampolės Realiosios Gimnazijos, įstaigos, kuri neš apšvietos žibintuvą Lietuvos liaudžiai, kad ir tamsiose jos dienose. Ji ne duos jums nuosimčius už paaukautus pinigus, ne duos gerai apmokamo pas save darbo, bet ji duos Lietuvos liaudžiai mokslo šviesą, apšviečiančią žmonių gyvenimą. Prisidė-

Francuzai nuo senų laikų augino usus ir barzdas, ypač taip vadinamas "smallabar-zdes". Bet kaip jau visur mados mainosi, tai parėjo eilė ir francuzų barzdelėms. Dabar Francuzijoj įeiną mažai vyrams skust- u-

sus ir barzdas, tik kad skirtumas butų nuo "amerikonų", tai visi francuzai augins senovės Lietuvos žydu peisus (pakabar-dus) kaip kad airiai.

Sulyg mokamų mokesčių New Yorke mieste, apskai-tyta kiek New Yorke verta žmonių nuosavybė. Iš skaitlynių pasirodo, kad per vienus metus žmonių nuosavybė paaugo vienu bilijonu daugiau, ir dabar mieste yra nejudinamos nuosavybės už 11 bilijonu, 275 milijonu, 526 tukstančių ir 200 doliarų. Judinamos nuosavybės yra už \$840,629,525. Tai biskis pinigų.

Argentinoj visu smarkumu platinasi rauplių epidemija. Pačiame sostinės mieste rauplėmis sergančių ligonių yra suvirš tris tukstančiai. Buenos Aires visi ligonbučiai ligoniais prikimšta. Tikimasi, kad epidemija greit pasieks ir kaimyniškasias republikas.

Londonė sustojo ejęs seniausias laikraštis "Pall Mall Gazette", kuris buvo įsteigta 1803 metuose. Jis daug kartų mainė savo leidėjus, bet galiausiai negalėdamas išlaikyti konkurencijos su kitais, turėjo pertraukti savo egzistaciją.

Žmonių balsai.

U.M.W. of A. ir jės vadai Žmonės, žmonės! Ką jūs darote ir ką jūs manote atsiekt gereshio tokių keliais eidami?

Pastarais laikais yra vykdoma nauja sistema arba tvarka virš minimos unijos skyriuje (lokale). Mat pirmiausia buvo tokia tvarka: buvo keli skyriai U.M.W. of A. Čia, Shenandoahe ir lietuvių buvo 2 skyriai. Bet dabartiniu laiku užėjo į galvą vadams ir turbūt unijos nariams mintis, kad reikia "pertvarkyti" unijos skyrius šiaip: Seni skyriai panai-kint, o naujus suvert, taip, kad butų kiekvienų kasyklų skyrius (pirmiausia mat buvo tik keli skyriai Shenandoahe ir visi priklausė prie jų, ne paisant kokiose angliakasy-klose jie dirba); dabar jau tik priklausyt tame skyriuje tie, kurie dirba tose kasyklose, ar tas bus nauda darbininkams, tai ateitis parodys.

Tik vienas keistas dalykas puola į akį, tai unijos skyrių skirstymas, metoda labai peiktina ir nelemtas apsirėškimas. Seni skyriai gyvato jau berods nuo 1902 m. ir žinoma, turėjo savo išduose pinigų bėgantiems savo reikalams. Gi dabar įvedant naują sistemą, ką reikia daryt su skyriaus pinigais? Ot, atsiranda žmonių "sveikai protaujančių" ir doro tokius inėjimus, kad visus skyrių pinigų pavest "ant gerų laikų", turēt "good time"; nutarta, padaryta ir jau vykdoma. Tai yra rengiama kas? Nugi "balliai". Ir skiriama tam tukstančiai doliarų, nes yra tokių skyrių, kurie turi po 11-12 šimtu doliarų toms nelemtomis pramogoms, girtuoklystėms, žodžiu sakant, visus skyrių pinigus sunaudoja

purvinoms, žeminančioms darbininkų vardą. Ar ne šaunas elgimasis vadų ir narių U.M.W. of A.?

Tai bjaurus pasielgimas tokias sumas pinigų skirt ir leist ant vėjų, ant pažemini-mo darbu! O kas kaltas tame yra? Tai patys darbininkai kalti, kad jie tik tiek suprantą ir tik taip stato savo organizaciją, ir leidžiat jos pinigus skirt ir eikvot tokiems nelemtiems tikslams.

Argi jau nėra geresnių, naudingesnių tikslų paskyrimui tų pinigų virš minimos unijos? Yra, ir labai daug yra, labai reikalingų darbininkams tikslų. Juk tiek žmonių priklauso prie U. M. W. of A. ir neturēt net nuosavos svetainės, bet einat pas kitus ir mokat didelius pinigus. Ar nebutų geriau buve, kad tuos pinigus, kuriuos praleidot girtuoklavimams, butumet paskyrėmū supirkimui nuosavos namo? 2. Juk unijos nariai, ar turi bent kokią brošiūrą, kurioje butų jų organizacijos gvildenami klausimai ir supazindinimas narių su savo organizacija ir tt. Ar nėra čia tokių žmonių, unijos narių, kurie yra praradę kasyklose sveikatą, ar kuno dalis, ir šia dien elgėtauja pas kasyklas ir kitose vietose, išmaldų prašo nuo praeivių. Ar čia nėra buvę reikiams pagelbēt nelaimin-giams? Ir daugel kitų svarbių reikalų, ir bus pinigų sunaudota, bet matytis vadams ir kartu unijos nariams toki reikalai yra "sve-timi ir nežinomi". Tai kaip moka "linksmai" sunaudot unijos pinigus toki "geradariai"?

Žmonės, žmonės! Ką jūs darote ir ką jūs manote atsiekt taip elgdamiesi, skirdami tokias sumas pinigų purviniems išmislams!?

Darbininkai, angliakasiai! Prižūrėkit geriaus savo nuvažiauvus į kitą miestą ir nurint ten surast gyvenančius lietuvius, reikia eit į nešvariausią miesto dalį, kur nešvariausios gatvės, kur per langus iškabinta nešvarus paklodai, drabužiai ir šiaip skarmalai. Ten tai lietuvių gyvena, armonikomis besilinksmindami, kol susipeša.

Gaila apie tai kalbant! Su-prantama, ne visi lietuvių taip gyvena. Vienok tokių yra didžiuma.

Už tai ir negalima nutylēt, kad gyvendami Amerikoj ir

viškuo, o lenkiškų neima nė į rankas. Reiškia toki žmonės, per daug metų klaidžio-ję lenkiškame raiste, šia dien jau eina tikruoju keliu.

Bet tai dar neviskas. Dar labai daug ko truksta mums ir mūsų tautai. Labiausia mums ir mūsų tautai truks-ta prityrusių žmonių, žmonių su šaltu protu ir tyra iš-minčia. To tai mums reik-tų pirkt, jei butų galima.

Bet pirkt mums tokius žmones ne prisieitų, jeigu mūsų viengėčiai daugiau lavintųsi patys per save, prisiziurėdami į kitus. Mums gyvenant Suvienytose Valstijose, kur yra didelė proga pasimokint švaros, mandagumo, pramonės vedimo, ir daug, daug ko kito, kas daugiau yra, labai reikalingų darbininkams tikslų. Juk tiek žmonių priklauso prie U. M. W. of A. ir neturēt net nuosavos svetainės, bet einat pas kitus ir mokat didelius pinigus. Ar nebutų geriau buve, kad tuos pinigus, kuriuos praleidot girtuoklavimams, butumet paskyrėmū supirkimui nuosavos namo? 2. Juk unijos nariai, ar turi bent kokią brošiūrą, kurioje butų jų organizacijos gvildenami klausimai ir supazindinimas narių su savo organizacija ir tt. Ar nėra čia tokių žmonių, unijos narių, kurie yra praradę kasyklose sveikatą, ar kuno dalis, ir šia dien elgėtauja pas kasyklas ir kitose vietose, išmaldų prašo nuo praeivių. Ar čia nėra buvę reikiams pagelbēt nelaimin-giams? Ir daugel kitų svarbių reikalų, ir bus pinigų sunaudota, bet matytis vadams ir kartu unijos nariams toki reikalai yra "sve-timi ir nežinomi". Tai kaip moka "linksmai" sunaudot unijos pinigus toki "geradariai"?

Daug mūsų brolių ir sesučių išvažiauo į Lietuvą, kač ten surast sau laimę. O čia jie gyvendami, kulturiškoje šalyje, nieko nė patyrė, ir nieko tokio nenuvežė Lietu-vai lauktuvių, kokių ten la-bai laukiama. Mēs matome, kad Amerikoj labai gražu. Gražios gatvės, krautuvės, už miesto sodai su daugybe įvairių medžių ir gražių gėvliu, kur, rodosi, tik Adomo su Jieva reikia. Tokios gro-narių, kurie yra praradę kasyklose sveikatą, ar kuno dalis, ir šia dien elgėtauja pas kasyklas ir kitose vietose, išmaldų prašo nuo praeivių. Ar čia nėra buvę reikiams pagelbēt nelaimin-giams? Ir daugel kitų svarbių reikalų, ir bus pinigų sunaudota, bet matytis vadams ir kartu unijos nariams toki reikalai yra "sve-timi ir nežinomi". Tai kaip moka "linksmai" sunaudot unijos pinigus toki "geradariai"?

Bet mēs turēt nieko panašaus nesistengiamo, arba ki-taip sakant, mēs nenorime tai turēt. Nenorime švairiai užlaikyti nė savo kūną, nė savo namus. Tad, ką ge-ro galime duot savo tėvynei? Nieko. Užtaigi toki žmonės ir neveža nieko Lietu-vai; jie iš Lietuvos kelia-vo Amerikon įieškot laimės, dabar tokios pačios laimės jieškot važiuoja iš Ameri-kos. Jiems tik sava laimė rūpi, o kad kam duot laimės, nėra kalbos.

Girdėjau vieną lietuvių kal-bant, ir pats patyriau, kad nuvažiauvus į kitą miestą ir nurint ten surast gyvenančius lietuvius, reikia eit į nešvariausią miesto dalį, kur nešvariausios gatvės, kur per langus iškabinta nešvarus paklodai, drabužiai ir šiaip skarmalai. Ten tai lietuvių gyvena, armonikomis besilinksmindami, kol susipeša.

Gaila apie tai kalbant! Su-prantama, ne visi lietuvių taip gyvena. Vienok tokių yra didžiuma.

Už tai ir negalima nutylēt, kad gyvendami Amerikoj ir

sugrįžę Lietuvon, pyksta ten ir nešvarumų, nors čia gyvenant, nuo švarumo ir la-bai toli stovėta.

Budavo, ateina lietuvis, linksmas, smagus. Sveiks Jonyti, Petrutė, Maryte... Tai kas gero?—Viskas gerai! Štai, gavau iš Lietuvos laišką, liepia važiuot namo. Labai malonu! Bet ar žinot, tamista... aš ant ukijų daugiau jau nedirbsiu, tegul jas... Tai kuom manot užsiimt? Dar nežinau, bet manau apie "užsidėjimą biznio". Labai gerai, nes tokių ten dabar labai reikia... Ačiū Dieviui, turiu jau kelis tukstančius...

A, tai gaila, kad pervėlu. Čia neseniai buvo proga krautuvėj pramonės prasi-lavint... E-e-e... bracia, "ant biznio" mane niekas nepri-gaus....

Išvažiauo... Ir taip lietu-viai daugiausia, apie prasi-lavinimą nė ne svajoja, tik Lietuvon traukia "dēt biz-nius" arba pirkt dvarus. O tokių Kauno "panelės" tik ir laukia parvažiuojant. Prie šampano, benediktinkos, ko-niako, nevienas tokių "biz-nierių" ir kėpurę praužia.

Tai toki "biznierių" ir taip nusišvilpę, paskui keik-dami Lietuvą stengiasi grįšt Amerikon. Čia sugrįžta tiek pinigų praleidę ir paskui vaiksčioja po aludes, krutan-čius paveikslus ir pasakoja nebutus daiktus apie Lietu-vą, o lietuviųstės priešai iš to turi tik gardžius juokus, ir pasigavę kokį "tautietį" paskui skelbia: A, matai ko-kia jų Lietuva... buožų val-džia ten... darbininkus kiša į kalėjimus... dvarus kuni-gams dalina... Lietuvą par-davė.

Paklausus kas jiems taip sakė, jie tuojaus atrėžia: Nugi ana Petras iš ten vos sugrįžo... jis buvo, viską ma-tė jūsų patriotiškoje Lietu-voje.

O reiktų žinot, kad gerus lietuvius ten kalėjiman nie-kas nekiaša. Kalėjimai ten yra tik uzurpatoriams, val-s tybės neprieteliams ir to-kiems, kurie nuo šampano į-kaitę, Lietuvoje jieško Ame-rikos, užmiršdami, kad iš A-merikos jie nieko Lietuvai ne parnešė: nė gerų pavyz-džių, nė prasilavinimo, nė patyrimo. Kaip Amerikoj jie karčiamose doliaru gru-mojo dangui ir žemei, tą pa-tį ir Lietuvos karčiamose darė. Nežinojo ko Lietuvon parkeliavo, ir nežinojo ko Amerikon grįžo, lygiai neži-nant, kad dėl savo nesusi-pratimo Lietuvą purvint ne-

reikia. J. Žukauskas.

Skaitytojams dovanos.

Kas iki Kalėdų užsirašys "Amerikos Lietu-vi" metam, ar atnaujins savo prenumeratą celiem metam ir atsiųs pinigus su aiškiu savo vardu ir adresu, tas gaus Kalėdoms dovanų, brangų ir labai gražų "Amerikos Lietu-vio" sieninį kalendorių 1924 metam. Kad dovanų nepritruktų, pasiskubinkite užsirašyt ar atnaujint prenumeratą, nes kalendoriaus spaudinamė apribėžuotą skaitlių, tad kas pavėluos, tam dovanų pritruks.

"AMERIKOS LIETUVIO" ADM,
15 Millbury St., Worcester, Mass

PO MEDŽIU.

Malonus broliai ir sesers! Kada mes ateiname Po Medžių visada mes atsinešame su savim kuogeriausius norus, kuogeriausias nuomones apie vieną ar kitą dalyką, idant pasvėrus jų vertę ir apsprendus kas yra tinkamu žmonijos gyvenime ir kas netinkamu. Ką mes kalbame, visada žinome ką kalbame, o ko nežinome, to visi ir neliečiame. Taip mes elgtis privalome ir taip elgiantis jau desimts metų.

Vienok mes nėsime liusoniub iškraipytojų mūsų susirinkime pasakyti kalbą. Jas iškraipo tie, kurie jų nesupranta, ir iškraipo taip, kaip jų nesupratimas ir piktas noras jiems diktuoja. Jau kelintu kartu vienas tokių atžagareivių viešai pliauška iškraipydamas mūsų susirinkimą, nuplėsdamas bereikalingai garbę žmogui, kuris su mūsų prakalbomis neturi nieko bendro; ir iškraipo žodžius mūsų pasakytus, sulyg savo klaidingiausias nuomones.

Anais sykais aš kalbėdamas čia Po Medžiu, prisiminiau, kad šventikai nesirūpiną girtybės naikinimu. Pasakiau tai iš savo prityrimų, tikrai žinodamas ką sakau. Mūsų susirinkime buta to klaiduno, ir jis dabar iš visų savo spēkų reikalauja, buk aš tada už girtybės naikinimą kaltinau jo šventiką, kuris esą, girtybę naikina netik dienomis, bet ir naktimis. Ir pataria man riet žūit Worcesterio lietuvių bažnyčia, kad apie tai persitikrinčia.

Is to mes matome kaip šaurai tas žmogus žiuri dalykus ir kaip jis supranta tai, ko nėra pasakytą. Juk aš kalbėjau apie šventikus, o ne apie jo kunigą. Juk aš ne pasakiau kad girtybės nenaikina jo kunigas. O vienok jis spriaudžia savo melagingus žodžius į mano lupas, tikėdamas, kad jis taip darydamas veikia gerą darbą. Juk šventikų yra ne vien jo Worcesteryje. Pasaulis daug platesnis už Worcesterį ir šventikų Worcesteryje gali but visai nežimi dalis. Jeigu tas klajunas niekur kitur nemato šventikų, tai jau tikrai jis ir pasirodo, kad nenusimano ką kalba ir ką kitus kalbinį girdi, nes kitaip jis pamanytu, kad nevisi jo protu gyvena, ir kalbėdami žino ką kalba.

Pataria jis man nueiti Worcesterio bažnyčia. Ko? Ar kad ten einant išsimokius taip meluoti ir taip bereikalingai draskyti kitiems žmonėms garbę, kaip jis daro? Nekitaip, nes jisai giriasi, kad kasdien lankas bažnyčia, ir jeigu tas tiesa, tai taip ir išrodytu, kad jis niekur kitur apart bažnyčios nesilankydamas tik ten ir išmoko taip neteisigai kalbėti prieš savo artimus, ką gina Dievo aštuntas prisakymas. O kalbėdamas jis taip, pasirodo, kad jis ir yra tos girtybės mylėtojas ir joje mirksta, nes kitaip jis mano kalbą, kurioje aš primiliau girtybės bjaurumą, nebutų pritaikęs ant savęs ir nebutų turėjęs tuomi užsigaut. O čia kaip tik ir pasirodo lietuvių prietarlės teisingumas—“kas nusidėjotas bijosi ir vėjo”, arba nemandagių žmonių kartojamą palyginimą—“ant vagies kepurė dega”. Ir kuomet tas žmogus išžeidė mano kalba, kuri buvo liečianti abelnai šventikų apšleidimą, tai visa nebutų pritaikęs prie savo kunigo, kurio aš nepažįstu ir ji net savo mintyje niekad neturėjau, nēgi privaliau ji kada sau prisimint.

Tas klajunas dar net ir pavienius mano žodžius melagingai iškreipė, nes kur paminejau avinus ne savuose kailiuose, tai jis tą pritaikė prie išganytojaus žodžių, kaip jis sako, kad kunigai esą vilkais avinų kailiuose. O juk aš apie jokius vilkus nieko nesakiau. Bet artimo slovės drastytojams ir neteisybės skelbėjams kas galvoj. Labai gaila, kad neseniai toki melagiai per daug metų savo neteisybes skelbę tuluose laikraščiuose, ir iš aš ne pavaryti dabar susispietė, kaip jie giriasi, prie bažnyčios, ir ją kasdien lankydami nemeta savo pragaištingą paprotį ir ne įgyja supratimą, kad melas, iškraipymas svetimų žodžių ir iškraipius pritaikymas priešėjimo neapykantos tarp žmonių, tarp savo artimų, kas sulyg bažnyčios patvarkymo, yra mirtina nuodėmė. Kuomet toks žmogus, kuris giriasi, kad jis kasdien lankosi bažnyčia (apie ką mes turime labai abejot, nes jeigu taip butu, tai jis butų seniai jau išmokęs Dievo ir bažnyčios prisakymų, kuriuose neteisingos kalbos ir

melas yra girežtai uždraustas), jis turėtų pildyti visus bažnyčios patvarkymus, turėtų eit išpažintin ir kunigui viską papasakot, ką jis tik atliko nuodėmingo, ir kunigo jis butų priverstas tas savo melagingas kalbas, visus žmonių ir artimų šlovės plėšimus, viešai atšaukt, kaip viešai jas ir paleido. Vienok to mes nematome, ir todėl pilnai tikime, kad toki švetimų žodžių iškraipytojai, toki neteisigai kalbėtojai prieš artimą savo, toki klaidingi speliotojai ir klaidingi manytojai, arba stovi nuo bažnyčios labai toli, arba neina išpažinties, tik gimiliau girtybės bjaurumą, nebutų pritaikęs ant savęs ir nebutų turėjęs tuomi užsigaut. O čia kaip tik ir pasirodo lietuvių prietarlės teisingumas—“kas nusidėjotas bijosi ir vėjo”, arba nemandagių žmonių kartojamą palyginimą—“ant vagies kepurė dega”. Ir kuomet tas žmogus išžeidė mano kalba, kuri buvo liečianti abelnai šventikų apšleidimą, tai visa nebutų pritaikęs prie savo kunigo, kurio aš nepažįstu ir ji net savo mintyje niekad neturėjau, nēgi privaliau ji kada sau prisimint.

Tas klajunas dar net ir pavienius mano žodžius melagingai iškreipė, nes kur paminejau avinus ne savuose kailiuose, tai jis tą pritaikė prie išganytojaus žodžių, kaip jis sako, kad kunigai esą vilkais avinų kailiuose. O juk aš apie jokius vilkus nieko nesakiau. Bet artimo slovės drastytojams ir neteisybės skelbėjams kas galvoj. Labai gaila, kad neseniai toki melagiai per daug metų savo neteisybes skelbę tuluose laikraščiuose, ir iš aš ne pavaryti dabar susispietė, kaip jie giriasi, prie bažnyčios, ir ją kasdien lankydami nemeta savo pragaištingą paprotį ir ne įgyja supratimą, kad melas, iškraipymas svetimų žodžių ir iškraipius pritaikymas priešėjimo neapykantos tarp žmonių, tarp savo artimų, kas sulyg bažnyčios patvarkymo, yra mirtina nuodėmė. Kuomet toks žmogus, kuris giriasi, kad jis kasdien lankosi bažnyčia (apie ką mes turime labai abejot, nes jeigu taip butu, tai jis butų seniai jau išmokęs Dievo ir bažnyčios prisakymų, kuriuose neteisingos kalbos ir

LIETUVIAI AMERIKOJ

Atyda: Praėjusios savaitės laidoje, „Lietuviai Amerikoje“ skyriuje tilpo korespondencija iš „Akron, Mich.“ Turėjo but Akron, Ohio. Šiuomi klaidą pataisome. Red.

SAN FRANCISCO, CAL.

Iš tolimųjų vakarų.
San Francisco miestas turi labai gražią išveizdą, nes turi labai daug naujų triobų ir dailių gatvių, kurių svarbiausia yra Market gatvė. Tai yra taip plati gatvė, kad sutalpina keturis gatvekarių kelius ir šalimi dar turi užtektinai vietos automobilių bėgiojimui.

Pats San Francisco miestas yra beveik visos naujas ir dėlto gražus, nes 1906 metuose buvo sugriautas žemės drebėjimo ir todėl beveik visas naujai tapo atstatytas. Laike katastrofos išgriuvo ir išdegė 460 blokų. Tada per tris dienas degė ir žmonių zuvo daugybė. San Francisco Kalifornijos valstijoje yra iš eilės antras didžiausias miestas. Pirmą vientą užima Los Angeles, kuris skaitosi didžiausiu miestu vakaruose, arba prie Ramiojo vandenyno. Los Angeles gyventojų turi 576,673, gi San Francisco 506,676. Kaip San Francisco taip ir Los Angeles, abu yra labai gražūs miestai, nors pastarasis yra biskį gražesnis už pirmąjį, išskiriant patį vidurį miestą. Visų šaligatvių papuošti žaliuojančiomis palmomis, levdrais ir kitais gražiais medžiais, nes čia žiemos niekad nėra; žiemos metu tankiai tik lyja.

Kalifornijos valstija.

Manau bus žingeidu „Amerikos Lietuvio“ skaitytojams ką plačiau sužinot apie garsiąją Kaliforniją, nes ji labai daug skiriasi nuo rytinių valstijų. Valstija yra didelė, nes užima plotą 158,297 tetrkampių mylių žemės, kurioje galima matyti labai gražių ir „stebuklingų“ vietų, kaip žmonės sako. Šiaurinė ir vakarinė valstijos dalis yra pasipuošus gražiomis ir didelėmis giriomis. Valdžios skaitlynes parodo, kad Kalifornija turėjo 24,156,392 akrus giriomis apaugusios žemės. Nors vietomis yra mažesni medžiai, bet visgi yra žino-

nes yra kitaip. Jie labai greitai pasirodo, kad kalbamas dalykas ir juos paliečia, kad ir jie nėra liusoniub apkalbamos dėmės. Taip pasidarė ir su šiuom klaidingu žmogeliu, apie kurį man čia teko šiadien prisimint, ir tai tik todėl, kad jis jau daugel kartų prieš mus pliovojo, ir vis klaidingai vaduodamasis, vis pasirodydamas, kad jis nėra liusonas nuo mūsų susirinkimuose nurodomų klaidų ir silpnybių. Nelaimingi toki žmonės, kurie patys save išsiuduoda, ir dar nelaimingesni, kuomet jie išsiuduodami nedaro atgailos už savo papildytas nuodėmes ir neprizada pasitaisyti. Gaila mums jų! Žmogus.

tina, kad Kalifornija yra didelių medžių sostinė, kuri didžiausiu ir storiausiu medžiu; toki medžiai yra netik Kalifornijoje, bet visu ruožu, paeinančiu nuo Alaskos ir Kanados. Apie San Andrew ir Portal auga daugiausia raudonieji cedrai. Apie Portal yra taip storų medžių, kad per vieną yra iškirstas vieškeliai tunelis, per kurį eina dideli vežimai ir automobiliai, o medis lygnioko nejausdamas, stovi ir auga.

Kalnai ir lygios kalvos.

Giriose yra augstų kalnų ir tarpkalių su plačiomis kalvomis. Augščiausias kalnas yra Mt. Whitney, turintis 14,501 pėdą. Tai yra augščiausias kalnas Suvienytose Valstijose. Yra ir daugiau augstų kalnų. Visi jie pasipuošę amžinu sniegu, kuris vasaros metu tik biskį parunda, o žiemos metu vėl pabala. Tarpkalnės ir girios yra turtingos įvairiomis žvėrimis, kurios tik giriose užsilaiko, o kalnai turtingi įvairiais metalais, kaip auksas, sidabras, varis, ir kitoki, kai kur yra įrengtos kasyklos.

Į šiaurvakarius yra vulkanų skyrius. Nuo San Francisco 260 mylių atstume randasi augstas kalnas, vadinamas Mt. Skosta, 14,380 pėdų augstas; kurio viršūnėje yra kiaura skylė iki žemės viduri; tai yra vulkano krateras, ar kai kurie tamsūs žmonės sako, „peklos vartai“, kur po mirties „griešnikai“ turės lipt laiptais žemyn. Tas vulkanas retkarčiais atbunda ir apie save meta degančią sierą. 1924 metuose buvo atsivėręs ir metu lavą iš savo pragariškų žiočių per tris mėnesius, paskui vėl užgeso.

Ukių žemės plotai.

Pietinė ir šiaurvakarinė valstijos dalis yra tai didelės lygumos ir kloniai, kur niekad žiemos nėra visu Ramiojo vandenyno pakraščiu. Čia yra ukių žemė. Metuose 1920 visoj Kalifornijoje užauginta daug javų. Dėl stokos skaitlynių, suskaitą gyvulių ir javų apleidžiu. Tik manau, skaitytojams bus akivaiva sužinot kiek vaisių užauginta Kalifornijoje 1920 metuose. Tuose metuose pagaminta 180,000 tonų razinų, 18,700,000 skryninių oranžų, 345,000 tonų pyčių, 95,000 tonų slyvų, 115,000 tonų „aprikacų“, 6,003,000 bušelių obuolių, riešutų (walnut) 21,500 tonų, grūšių 90,000 tonų, „bliumų“ 35,000 tonų, citrinų 4,500,000 skryninių, visokių daržovių užauginta už \$10,000,000. Vaisių konservuota 8,943,737 keisai.

Apie darbus.

Darbai Kalifornijos valstijoje daugiausia paprasti, nes didelių fabriku kaip rytinėse valstijose, nėra. Darbuodami nedaro atgailos už savo papildytas nuodėmes ir neprizada pasitaisyti. Gaila mums jų! Žmogus.

syklos, kelios šiaučų siuvyklos ir didelė laivų prieplauka, kur laivai atplaukia iš viso pasaulio, Ramiuoju vandenynu.

Daugiausia darbai eina kasyklose, kur kasama auksas, sidabras, varis, zinkas ir kiti metalai. Auksas Kalifornijoje užima pirmą vietą Suvienytose Valstijose, kurios kasyklos čia tapo atkurtos 1848 metuose. Kiti darbai tai giriose ir ukėse.

Sveikas klimatas.

Klimatas čia yra labai sveikas. Šiaurinėje dalyje buvo žiemos su sniegu, gi pietinė visa dalis, prie Ramiojo vandenyno, žiemos nepažįsta. Per kalėdas čia žmonės vaikščioja vienmarškiniai, žolynai visur pagrabiais žaliuoja, žydi, oranžai ir kiti vaisiai auga per visą žiemą; vasaros metu dienos buvo šiltos, bet naktys taip atvėsta, kad reikia gerai užsiklot.

Atėjusiai žmonės čia yra daugiausia aziatai. Pirmą vietą užima japonai. Mat aziatams čia yra arčiausia atkeliav per Ramųjį vandenyną. Šiaip žmonių yra iš viso pasaulio. San Francisco nuo New Yorko yra atstume 3195 mylių.

Lietuvių kolonija Kalifornijos valstijoje didžiausia yra Los Angeles, antra San Francisco, trečia Okland, kurios nuo San Francisco yra skersai jurių koją, einančią į jures. Lietuviai čia daugiausia yra laisvamtaliai. Turi ir savo draugijas. Yra pasiturinčių lietuvių, kurie tur kriaučių siuvyklas Los Angeles jau iš seniaus. Daugelis lietuvių veda gražų gyvenimą, bet yra ir tokių, apie kuriuos jau esu rašęs „Amerikos Lietuvyje“, kad vakarinėse valstijose yra daug senbernių, kurie pasivogę svetimas pačias, čia atsibaladojo ir gyvena.

P. M. Lietuvos Sunus.

WATERBURY, CONN.

Margos žinios.

Čia apsirėiskė škarlatinos ir diphterijos epidemija. Iki šiol buvo 8 pirma ir 10 ant- rāja susirgimai. Toliaus gal pasirodys ir daugiau.

Miškuose atrasta negyvo žmogaus lavonas. Spėjama, kad tai yra lavonas Alberto Jašinsko, kuris neseniai iš Detroito atvažiavo pas savo brolių į Wollcott. Rankoje turėjo sugniaužęs 22 kalibro revolverį. Rodosi, kad jis čia išgulėjo apie porą dienų.

Išsigimėlių atsirado jau ir lietuviams apgyventoje miesto dalyje. Spalio 28 dieną po pietų, ant šaligatvio, arti savo namų žaidė 11 metų mergaitė. Prisiartinęs apie 23 metų vyriškis, pagriebęs ją į glėbį, nusinešė į krumus šalia kelio, kur kiti tris laukė. Bet turbūt išsigandę mergaitės klyksmo, ją pametę visi pabėgo. Tame 4 įtariamai jau buvo areštuoti, bet tikrieji niekšai vis dar ne sugauti.

Turėjimas automobilyje revolverio ir „pagavimas“ dabar pas mus kainuoja \$200. Apie tai privalo kiekvienas žinot.

Antanas Bloze, turintis valgyklą prie Bank ir Mea-

dow gatvių, užsimokėjo \$100 ir 15 dienų gavo magaryčių. Jo advokatas sakė, kad tai jo pačios darbas; ji atnešusi valgyklon degtinės, jam nematant paslėpė ir paskui užsiuntė policiją. O kada teisėm paskelbta jos vyrui bauda, ji kalbėda užmokėjo ir klausė teisėjo, ar jai nebutų galima ir kalėjime savo vyro baudą atbut. Teisėjas atsakė: „Nutilk ir sėdėk ramiai, nes tu ir taip daug jau padarei“.

J. Žilinskas užsimokėjo tiek pat, tik kalėjimą atlan- kyt negavo. Mat pas jį at- rasta „ant šaknų“. Jo ad- vokatas sakė, kad tai buvo nuo vidurių liuosavimo ir tokių vaistų galima rast kiekvienoj lietuvių šeimyno- je. Teisėjas advokato aiški- nimą visgi suprato kitaip.

Dabar Waterburyje ren- gamasi prie smarkaus vei- kimo, kad panaikinus nepa- geidaujamą vietą. Iš su- rinktų žinių pasirodo, kad degtinė pardavinėjama vi- sur: valgyklose, mėsinyčio- se, saldainių parduoklose, kirpyklose ir skutyklose, kriaučių siuvyklose. Kriau- čiai, sako, iš degtinės turi di- desnes įėgas negu iš siuvi- mo ir prosinimo, neskaitant jau namų (pas lietuvius tai kas antrojo šeimynoj parda- vinėjama). Prie to užlaiko- ma kortomis lošiai iš pinigų, mašinos, kurias laimingiems „duoda“ už 5 centus „dau- giau“, ir tam panašios suk- tybės. Apie tai dabar ren- kamos žinios, o vėliaus bus surengta smarki medžioklė. Žybt.

NEW BRITAIN, CONN.

Iš Varpo draugijos gyva- vimo.

Spalio 29 dienoj Varpo draugija turėjo savo mėnesi- nį susirinkimą, kuriame bu- vo apkalbėta daug svarbių dalykų kaslink veikimo šia- me sezone.

Iš veikimo komisijos ra- portų pasirodė, kad darbas yra varomas pirmyn visu smarkumu; kaip scenos mė- gėjai taip ir horas rengiasi prie koncerto. Nutarta pa- statyt scenon operetę, kurios New Britaino lietuviai dar neturėjo.

Nuo šio susirinkimo Var- po horas užsibrėžė didelį ir svarbų darbą, kad prie Var- po sutraukus kuodaugiausia abiejų lyčių jaunimo, nes jaunimo draugijos veikimui čia yra labai plati dirva.

Dabar horas rengiasi prie didelio koncerto, kurs ruo- šiamas nevien New Britai- no, bet ir kitose kolonijose. Todėl čia ir yra progna New Britaino lietuvių kolonijos jaunimui pasirodyti, kad vien- nam burin susispietęs veikia.

Repeticijos atsibuva kiek- vieno ketvergo vakarais. Tai yra patogiausia diena kiek- vienam atsilankyti į repetici- jas. Beto dar Varpo draugija yra nutarusi surengt savo nariams draugišką vakarie- nę. Kviečiamas bus ir pašal- inis jaunimas kad čia atėjęs susipažintų su Varpo nari- ais. Būtų geistina, kad ne vienas iš vietinio jaunimo nepasiliktų neprisidėjęs prie šios draugijos, kad paskui stot prie darbo, tik reikia daugiau energijos ir spēkų. Varputis.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

Męs pamename, kad garsus italas Toričelli sumanė padaryti barometrą mieravimui oro spaudimo. Kitas garsus vyras buvo francuzas Pascal, kuris paėmė barometrą ir užnešė ant augšto kalno, kad ištirt ar oras visur lygų spaudimą turi. Pascal jau lipidamas ant kalno patėmijo, kad gyvasis sidabras vamzdyje lėtai puolė žemyn. Užlipus jam augštai ant kalno, patėmijo jis, kad kuo augščiau ant kalno jis lipo, oro sunkumas mažinosi barometre. Dalykas pats per save pasiaiškino, kad kuo augščiau keliasi į orą, tuo mažiau oro augštumoje randasi.

Tie žmonės, kurie keliasi į augštybes, su pagalba balionų, atranda, jog kuo augščiau ir viršū keliasi, tuo oras darosi skystesnis ir kvėpavimas žmogui daros sunkesnis nes oras mažiau skverbiasi į plaučius. Ant augštų kalnų gyvendami žmonės gauna taip vadinamas kalnų ligas. Nekurie žmonės negali užmigti kalnų augštumoje, nes oro spaudimas yra per mažas. Jie geriau jaučiasi ant jurių, kur oro spaudimas yra didžiausias. Neperseina vienas Italijos mokslininkas darodė, kad žmogui gyvenant augštai kalnuose, kraujas įgauna daugias raudonųjų dalelių—celių, kurios neša oksigeną iš plaučių į kūną.

Musų kunas prisitaiko prie aplinkybių.

Zmogaus kvėpavimo organai prisilaiko prie visokių aplinkybių kvėpavime. Daugelis žmonių gyvena nuolat ant jurių, kur oras labiausia spaudžia; kiti gyvena augštai kalnuose ir ten laiku kūnas pripranta, kvėpavimo organai prisitaiko prie įvairių aplinkybių ir maitina musų kūną reikalingomis orodalinėmis.

Taip iš Torricellio vamzdelio išėjo barometras arba svarstyklė, su kuriuomi oras galima svert įvairiose vietose ir atmainose. Kada mes pažurime į barometrą, ištiesi mes pasveriamė orą. Męs žiurime į rodyklę ir matome, kad ji rodo pagada, oro permainą ir tas musų pamatymas ne kas kitas kaip tik pasverimas oro. Žinojimas oro yra pasveriamas jo. Jeigu atmosfera yra augšta, galima sakyti, kad permainos nesimato, bet jeigu atmosfera yra žema, tada galima tikėtis, kad bus permaina, nes į tą žemumą plauks oras iš augštųjų vietų, reiškia sukėlimą vėjų, o vėjai sukėlia lietu ir permaina orė ateina. Tokiam atsitikime barometras ir patarnauja, kad parodyt permainą. Kartais barometras netaip nurodo kaip tikrai buvo, bet reikia atminti, kad oro permainos kartais yra labai sumaišytos su įvairumais. O barometras yra vienas budas, su kuriuom mes mieruojame orą.

Barometras yra vartojamas netik oro svėrimui, bet ir kalnų augštumo mieravimui. Mokslo žmonės ištyrė kiek oro spaudimo atsilipant į augštį kalno, kas tuktantistis pėdų ir taja mier galima kalno augštumas pamieruot.

Kitokis barometras.

Kitokio budo barometras yra be gyvojo sidabro ir be vamzdelio, bet apvaliai plokščia dėžutė, su ištrauktu oro iš jos vidaus. Kada oro spaudimo iš vidaus dėžutės nesiranda, tada ji lengvai oro spaudimą parodo iš viršaus, vadinasi aneroidiškas barometras. Pastarasis barometras netaip permainingas šilumos, kaip barometras gyvojo sidabro, kuris nuo šilumos išsiučia. Geras barometras visada yra kartu ir su termometru, kuris šilumą mieruoja. Darant barometrą visada reikia išvairinti gyvąjį sidabrą, kad išvairyt iš jo orą ir vandens dalis. Jeigu mes to nepadarome, tai oras su vandeniu išėina iš gyvojo sidabro, kada mes jį įdedame į Torricellišką tuštumą, viršuje vamzdelio ir neduos užtektinai iškilį gyvam sidabrui, ir tikros mieros neparodys barometras. Imant oro svarumę, jis sveria keturioliką svarų ant keturkampio colio. Taigi jeigu oras spaudimą tikta žemyn, tai musų kunas, budamas po tokia didėle svara, negalėtų jos atlaikyti. Vienok oras spaudžia nevien iš viršaus, bet lygiai jis spaudžia musų kūną iš visų pusių, todėl musų kunas ir atlaiko tokį iš viršaus spaudimą ir jo nejaučia. Jeigu tuloj vietoj musų kūno nesirastų lygaus oro spaudimo, tada mes greitą permainingą pamatyume, ką ištirt galima, paimant kokį nedidelį idelį ir apvertus pakaitinti jame orą ir tuojaus prispaust prie musų kūno. Oras idelyje pakaitintas sušyla ir išsiučia, bet kada pridėdi prie kūno, jis pradeda aušt ir oras susitraukia. Kada oras susitraukia idelyje, jo nėra užtektinai, tada toje dalyje musų kūno pasidaro mažesnis oro spaudimas ir rezultatas tokis buva, kad kraujas iš kūno pradeda veržtis laukan per odą. Taip senovėje žmonės kraują leisdavo su taurėmis.

Jeigu visą žmogų idėtume į tokią vietą, kur oras būtų ištrauktas, be abejonės visas kunas pasileistų ir negalėtų viename smote užsilaikyti, taip kaip kad iš visų pusių oro spaudžiamas užsilaiško. Daugelis įvairių prirodymų galima padaryt su oru, atėmus ir uždėjus jo spaudimą. Ant mėnulio nėra oro spaudimo dėlto, kad ten nėra jokios atmosferos.

Kaip vanduo traukiamas teka.

Norint ištraukti vandenį iš vamzdelio, pirmiausia mes ištraukiame iš jo orą, o kada oras ištrauktas, tada vanduo pats lipa į viršų; kada vanduo išlipa į vamzdelį, tada vamzdelio galą užkemsia ir vanduo jame laikosi dėlto, kad oro spaudimo vamzdelyje

je jau nėra. Užlenkus ir nukorus vamzdelį žemiau vandens paviršiaus, vanduo pats teka, savo svarumu traukdamas ir nerasdamas priešingos gravitacijos. Vanduo, esantis ide, yra oro spaudžiamas ir pats pasigelbsti vartyt save į dudelę. Kas tiesa su oro spaudimu, tas tiesa ir su vandens spaudimu. Vanduo taip pat spaudžiamas iš visų šonų. Garsus mokslininkas Pascal, norėdamas ištirt vandens spaudimą užkimšo butelį su korka ir nuleido į didelį gilumą vandens, su pagalba voagos. Vandens spaudimas istumė butelio kamštį į vidų butelio. Vanduo taip pat kaip ir oras spaudžia lygiai iš visų pusių.

Gazai taip pat kaip ir oras ir vanduo turi savo spaudimą, tik su tuom skirtumu, kad gazai duodasi labiau suprast. Garsus anglas Robert Royle ištyrė gazų ypatybes ir prirodė, kad jie turi galybę eksplodavimo. Parakas yra gazų galybe suspaustas į mažą vietą, bet kada tie gazai tampa paleisti, išsiplatiną jie ir plėšia viską aplink save.

Nemuno Sunus.

Atmetimas julijoniško kalendoriaus.

Milijonai žmonių kurie nuėjo miegot 30 d. Rugsėjo ir atsikėlė 14 dienoj Spalio, tiems šiuosmet Spalio mėnesis buvo trumpiausias mėnesiu jų gyvenime, kadangi 30 dienoj Rugsėjo pastumėta mėnesių dienų skaitlyne keturiolika dienų arba dviem savaitėm, sulyginant tuom skirtumą tarp Julijono ir Grigoriaus kalendorių. Grigoriaus kalendorius ikišiol buvo vartojamas beveik visame pasaulyje, gi Julijono kalendoriaus laikėsi tik mažuma tautų rytuose.

Priėmimas Grigoriaus kalendoriaus pas rytines tautas yra tai vaisius ortodokso suvažiavimo, kuris atsibuvo praėjusiam pavasaryje. Spalio 13 dienos naktyje, 12 valandą, beveik visos rytinės tautos paliovė savo dienas skaitę sulyg senojo Julijono kalendoriaus; Julijono kalendorius vadinamas senuoju todėl, kad jis tuly tautų buvo vartojamas per 1600 metų, nuo rymionų laikų, kurių seniaus vartojo patys rymionai ir visas krikščioniškasis pasaulio.

Kalendorius ciesoriaus Julijono.

Ciesorius Julijonas nebuvo žmogum to tipo, kuris laikosi prie senųjų papročių tik todėl, kad jie yra senai. Jo laikuose senasis Rymo kalendorius pralenkė saulę beveik trimi mėnesiais ir kada kalendorius žymėjo vasaros sezoną, pasaulyje dar tik pavasaris buvo pradėjęs apsi-reikšt, o kalendoriaus rodoma vasara parsieidavo beveik žiemą.

Ciesorius Julijonas pradėjo tuom rupintis. Susikvietė Grikijos ir Egipto astronomus ir su jais pradėjo tartis kaip būtų galima kalendorių sulyginti su saule. Pasitarus visiems, įvesta naujasis kalendorius, kurį mes šiadien vartojame.

Seniaus metas skaityta iš 365 dienų. Bet laikui bė-

gant astronomai užtėmijo, kad po dviejų pavasarių, posusilyginimui dienos su naktia, atlieka dar laiko daugiau negu 365 dienos reikalauja laiko perviršius pasirodė šešiomis valandomis. Julijonas tada sumanė sustvert keliamus metus, manydamas, kad tuomi apeis visas kliutis.

Popiežius Grigorius XIII.

Astronomija laikėsi Julijono nustatyto kalendoriaus net iki po Rymo nupuolimo, ir tik pusėje šešiolikto amžiaus patėmijo, kad kalendorius vėluoja dešimčia dienų. Į tai atkreipė atydą tais laikais labai augštai statomas popiežius. Juomi buvo Grigorius XIII. Susikvietė jis astronomus ir emė tartis kaip kalendorių pataisyt. Astronomai žinodami kame dalyką, nusprendė apleist vienus keliamus metus gale kiekvieno amžiaus (šimtmečio), išimant tik padalinamuosius metus per 400. Sulyg tokiu patvarkymo 1900 metai nebuvo keliami, užtai 2000 metai bus keliami, nes šie metai yra galimi išdalyti 400 dalių.

Grigoriaus kalendorius tada likosi pavadintas kalendorium Rymo katalikų bažnyčios, nes šios bažnyčios augščiausias valdininkas juomi pasirupino. Bet rytinių tautų bažnyčios, kurios tada ne pripažino ant savęs Rymo vyskupo (taip popiežius tais laikais buvo vadinamas), nusprendė ir jo kalendorių ne pripažinti, pasiliekanant prie kalendoriaus Julijono, ir tuomi išreiškė popiežiaus nepripažinimą. Tais pačiais laikais Europoje ėjo religiška reformacija, tad reformuotos bažnyčios, atsiskiusios nuo popiežiaus valdžios, lyginai jo kalendorių paniekino ir prisidėjo prie palaikymo senojo, ir ilgus laikus skaitė sulyg Julijono kalendoriaus.

Grigoriaus kalendorius Anglijoj.

Anglija, nors ir nepripažino popiežių savo bažnyčios valdininku, vienok 1752 metuose įvedė laiko skaitymą sulyg Grigoriaus kalendoriaus, ir beveik tuom patim laiku Grigoriaus kalendoriaus pradėta laikyti Anglijos kolonijose Amerikoje.

Bet keliatas valstybių rytuose, kur tautos išpažino rytinę bažnyčią, ten laikytasi kalendoriaus Julijono, net galiausiai 1918 m. revoliucijos metu apvaldyta Rusija revoliucionierių, panaikino senąjį kalendorių. 1919 metuose Rusijos pėdomis pasekė Rumunija ir Serbija, o paskui Japonija, Hiniija ir Turkija, prie Julijono kalendoriaus pasiliko tik Bulgarija, Grikija ir Ukraina.

Vienok ten, kur viešpatuoja rytinė bažnyčia, ten laikomasi dviejų kalendorių: julijoniškojo ir grigoriškojo. Taip yra Rusijoj ir Rumunijoj, kur viešame gyvenime viskas skaitoma sulyg Grigoriaus, gi bažnyčios reikaluose Julijono kalendoriaus sistemos.

Tokiame stovyje, suprantama, žmonės yra klaidinami, o to klaidinimo pavyzdžiai net ir Amerikoje buvo

proponuojami, kuomet iš rytų atvykę žmonės pageidavo savo šventes švest sulyg savo bažnyčios senojo kalendoriaus. Toki pavyzdžiai dabar gyveniman ne įeis, kadangi visas civiliztuotas pasaulis yra priėmęs Grigoriaus kalendorių.

Ukraina yra išimtis.

Prie senojo kalendoriaus šiadien laikosi tik Ukraina, kur tikintieji išpažįsta rutėnų (griekiškų katalikų) bažnyčią. Aštuoni milijonai ukraini, kurių apie pusantro milijono gyvena Suvienytose Valstijose, mano, kad Julijono palikimo jiems užtenka. Tokia nuomonė pas ukrainus paeina iš to, kad nors jie ir pripažįsta Rymo bažnyčios popiežių savo bažnyčios augščiausiu valdininku, tačiau visi svetimais, ir todėl su jais net savo bažnyčios šventes švest nenori. Bet kaip ten nebūtų, Julijonišką kalendoriaus reikia skaityt atgyvenusiu savo dienas, ir reikia tikėtis, kad laikui bėgant ir Ukraina su juomi ims skaitytis.

27 sugriuvę sostai.

Pastaroji pasaulinė karė sugriovė 27 valdonų sostus: 4 ciesorių (Austro-Vengrijos, Vokietijos, Rusijos ir Turkijos), 6 karalių (Bavarijos, Cernagorijos, Prusijos, Saksonijos ir Vitembergijos) ir 12 kunigaikščių. Vieton monarkijų susikurė nepriklausomos valstybės, kaip Lietuva, Latvija, Estonija, Ukraina, Finija, Jugoslavija, Českoslavija, Rusija, Vokietija, Vengrija, Lenkija ir kitos.

Apskaiityta, kad prie šešių valandų dienos darbo, arba už 360 minutes valdiško darbo, buvusį karalių ir ciesorių algos už vieną minutą parsiejo: Rusijai 405 frankos, Austro-Vengrijai 176 fr., Vokietijai 88 fr., Bavarijai 40 fr., Saksonijai 24 fr., Witenbergijai 16 fr., Serbijai 88 fr., ir tt. Tuom kart republikų prezidentai parsiejo: Francuzijai 9 frankos, Suvienytoms Valstijoms 2 fr., Šveicarijai tik viena franka už 6 minutes darbo.

Naujos knygos.

Liudviko Bonaparto aštuonioliktoji ir naminė karė Francuzijoj. Parašė Karolis Marks, lietuviškai vertė V. Tauras. Amerikos Liet. Darb. Liter. Draugijos leidinys 12. Puslapių 356, dailiai apdaryta, kaina nepažymėta.

Karolio Markso teorijos sistema. Parašė Louis B. Boudin L.L.M. lietuviškai vertė V. Tauras. Liet. Darb. Lit. Draugijos leidinys 8. Puslapių 334, dailiai apdaryta, kaina nepažymėta. Atsiuntė ALDL. sekretorius K. Steponavičius. Knygelė dailaus formato, kalba kiek daryta "sulyg naujos mados". Blogiausia tai, gale knygos pridėta "klaidų atitaisyimas". Tai begalo jau nusidėvėjęs dalykas, kurį niekas nevertuoja šiadien. Geriaus klaidų kiek galint

LIETUVOS APLANKYMAS.

Rašo M. Paltanavičia.

(Tąsa)

Nukeliavę į Merkinę, radome gimnazijos mokinius besirengiančius eit į laukus, kur jie rengėsi turēt visokių sportus, bet mums nekeliavo laiko su jais keliauti, tai čia ant vietos prie jų mokyklos pasikalbėjome. Jie džiaugiasi, kad išsiprovojo murinius namus savo gimnazijai, kurią jie taisė ir rengė naujai, bėdavojo, kad daug išlaidų turi, o sunku iš kur pinigų gaut. Nors męs buvome keleiviais, bet ir męs biskį paaukavome. Merkiniečiai, gyvenanti Amerikoje, padarytų labai gerai kad turėdami savo kokius susirinkimus, sudėtų po kiek aukų ir pasiųstų vardu gimnazijos, nes mokyklos Lietuvoje vargingiausia atrodo, mokytojai mažai apmokami. Prie mokyklų reikia ir rankvedžių, ir knygynu, nes to neturint, tik vardas mokyklos, o išmokyti kas nėra iš ko. Alytuje esant, vienas jaunas žydukas, einantis Kaune universitetą, taipat pasakojo, buk visko truksta prie mokyklos, kaip universiteto profesoriai, neužsitikėdami, kad savo vaikus galės atsakančiai išmokyti prie visokių trukumų, siunčia juos į Vokietiją. Amerikiečių aukos būtu labai šventas daiktas remt Lietuvoje mokslo institucijas. Prie Lietuvos mokyklų visur vertėtų turēt medžio ir geležies išdirbysčių, ir ukės vedimo skyrius. Dabar mažai kas praktiško gyvenimui mokinama: skaityt, rašyt, skaitlyti ir kalbų. Toki dalykai nedaug gali pagelbēt ukininko vaikui, kuris ukę turi vest. Apie ukės darbus nieko nemokinti, negali jas pagerinti ir patys nenori ant jos but. Todėl miesteliai užsikimšę jieskančiais raštininkų darbų, nes mokyklose tik rašyt gavo pasimokint. Netrukus Lietuvoje bus ir perdaug tokių raštininkų, nes gimnazijos dabar jų pilnos, o ateities tokiu mokslo žmonėms Lietuvoje nedaug matosi. Daug darbo matosi, kad apvalyt Lietuvą nuo nesveikų namų, nuo neparankių naminių baldų. Nėsant gerų dailydžių, murininkų, kalvių, nebus greitos permainos gyvenime.

Merkinės bažnyčia yra labai sena ir gana gerai užsilaičiusi. Kunigai abu jauni, matytis darbštūs vyrai. Vienas darbuojasi gimnazijos palaikymu, antras daugiau daboją parapijos reikalui. Aplankėme keliatą žmonių, neseniai sugrižusių iš Rusijos. Jie pasakoja apie didelius, praleistus savo vargus, džiaugiasi sugrižę į Lietuvą, pradeda atsibudavot savo namelius, ir pradeda gyvenimą išnauju. Merkinė atrodą pavargus, kaip ir kiti bažnytkaimiai.

Apleidę Merkinę, keliavome į Daugus, kitą bažnytkaimį, apie devynis verstus nuo Merkinės. Viskas, kuom čia galima pasigėrēt, tai gražiū ežerū. Daugū ežeras labai didelis ir gražus, svarus vanduo. Čia žmonės pasigaudo sau gražiū žuvų, kurios valgiui yra labai gerdžios. Užėigos kitokios keleiviui nėra, kaip karčiamą, todėl ir męs užėjome į karčiamą; gavome šaltų žuvų, pyrago ir šiltos arbatos. Pasidrutinę keliavome į Kauną. Dabar męs keliavome link Jiezno, per Rumsiškius į Kauną. Šia puse Nemuno kelias daug prastesnis, bet visgi su fordu galima gerai keliaut. Parkeliavome į Kauną.

Čia pamatėme didelę minią žmonių. Pradėjome klausinėti, kas čia tą minią žmonių sutraukė. Dasižinojom, kad pora orlaivinių kū nukrito su savo orlaiviu, tai buvo laidotuvės. Didelė žmonių minia ir daugybė kareivių dalyvavo laidotuvėse. Kaune gyvendamas kiekvieną dieną matai orlaivius lėkiojancius. Nedyvas, kad ir nelaimė kai kada atsitinka. Sako, orlaivininkai mėgino itališką motorą, kuris buk išsikėlus sustojė, ir orlaivininkai pradėjo pult žemyn.

Dabar likosi atlankyt Palangą ir Klaipėdą. Vieną pavakarį sėdau į trukį apie 5 valandą popiet ir keliavau trukiu į Palangą. Diena Liepos mėnesyje gana ilga, tad nuo penkių iki devynių užtektinai buvo pasižvalgyt ir pamatyti, kaip Kauno aplinkė atrodo. Gražiausias lygios žemės ir labai daug miškų matosi, apilyšę dvarai. Žmogus negali atsižūrēt į gamtos grožybes. Trukyje važiuoja daugelis lietuvių oficerių ir kitokių keleivių, kurie važiuoja į Liepoją, Rygą—Latvijoj. Kelionė rami, dėlto, kad žmonės visi lietuviškai kalbasi. Šiauliuose trukis sustojė, jau buvo tamsu. Trukyje nebuvo bufeto, dėlto ėjome į stotį gaut vakarienės. Stotis gana graži ir didelė, bet žmonių, nežinia iš kur buvo kaip gruste prisigrudę. Apie bufetą merginos nespėjo apsidirbt, tiek daug buvo reikalavimų, šio-to nusipirkt valgyt. Pasidrutinę vėl ėjome į trukį ir važiuovome į Mažeikius. Mažeikiuose trūkis pastovėjo ilgoką laiką, bet keleiviai, kurie neturėjo Latvijos vizų, nebuvo iš trukio išleisti. Nuo Mažeikių musų trukis įėina į Latviją ir keliuoja iki septintai valandai ryto, per Latvijos žemę. Apie devintą valandą dasigavome į Kretingą. Musų trukis toliaus eina į Bajorus ir Klaipėdą. Męs norime pamatyti Palangą, todėl čia Kretingo išlipamė ir sėdame į vežimus. Reikia važiuot apie 10 verstų. Mano kelionės draugas, oficerius besiderėdamas, pasivėlavo į automobilį, todėl ant galo turėjome važiuot arkliais.

(Dab bus)

Kiek tarnų ir kiek algos gauna Lietuvos istaigų tarnai.

Prezidento kancliarijoje keturi vaikai su mėnesine alga po 110 litų. Seimo kancliarijoje 14 vaikų su alga 10 litų per savaitę. Ministerių gabinetė 4 tarnai su alga 10 litų per savaitę. Užružių ministerijoj (19 centre ir 11 užružiuose) 30 tarnų su alga 9065,75. Telegramų agenturoj 5 tarnai su alga po 10 litų per savaitę. Vidaus reikalų ministerijoj 2197 tarnai su alga 21970 litų Iždo ministerijoj 369 tarnai su 3690 litų savaitinės algos. Žemės ūkio ir V. T. ministerijoj 597 tarnai su 5970 litų sav. algos. Apšvietos ministerijoj 681 tarnų su 6810 litų algos sav. Universitete 48 tarnai su 480 litų sav. algos. Teisingumų ministerijoj 6521 tarnų su 5520 litų sav. algos. Komunikacijos ministerijoj 6521 tarnų su 662210 litų sav. algos. Žydų reik. ministerijos kanc. 5 tarnai su 50 litų sav. algos. Gudų min. kanc. 1 tarnas su 10 litų sav. algos. Valstybės kontrolės kancliarijoj 45 tarnai su 450 litų sav. algos. Viso algoms valdžia išmoka per mėnesį 2,429,330. Per metus išmoka 31,581,290 litų.

Kiek Klaipėdos žvejai žuvų pagavo.

Klaipėdos krašte per praėjusius 1922 metus žvejai sugavo žuvų: Pukių 10,500 kil. po 301000 auksinų už kiekvieną kilogramą. Karšių 4,150 kil. po 10,000 auksinų. Ešerių 6150 kil. po 4000 auksinų. Lynų 100 kil. po 6,500 auksinų. Starų 1050 kil. po 10,000 auksinų. Lydekų kil. 1000 po 5000 auksinų. Steklų 2,000 kil. po 800 auksinų. Ungurių 3,200 kil. po 12,000 auksinų. Perpelų 900 kil. po 16,000 auksinų. Upėtakių 250 kil. po 16,000 auksinų. Kuojų 9000 kil. po 3,500 auksinų. Salvių 1,600 kil. po 6000 auksinų. Žubrių 2,000 kil. po 4,000 auksinų ir kitokių maišytų žuvų 300 kil. po 1000 auksinų. Viso pagauta žuvų 42,400 kilogramų ir parduota už 148,010,000 auksinų.

Poravimasai ir gimimai.

Per pastaruosius 8 metus Lietuvoje užregistruota susiporavimų už gimimų, šiaip:

1915 m. susip. 4,007 poros, gimė 36,520
 1916 m. susip. 6,499 poros, gimė 32,820
 1917 m. susip. 6,227 poros, gimė 29,729
 1918 m. susip. 8,699 poros, gimė 30,642
 1919 m. susip. 14,517 poros, gimė 37,660
 1920 m. susip. 15,415 poros, gimė 43,257
 1921 m. susip. 14,087 poros, gimė 47,362
 1922 m. susip. 15,195 poros, gimė 53,815

Poravosi daugiausia 1920 ir 1922 metuose. Iki pasaulinei karei poravimusi Lietuvoje budavo ant kiekvieno tukstančio gyventojų 5, gi po kare ant kiekvieno tukstančio gyventojų poravimusi yra 6,3. 1922 m. poravosi jauniki: 12883 lietuviai, 1201 žydai, 327 rusai, 289 lenkai, 168 vokiečiai, ir 124 kitokių. Mergų tame buvo: 4 žydės, 55 rusės, 87 lenkės, 32 vokiečės, ir 46 kitokios. Likusioje skaitlynės dalyje visos lietuvės.

Tiesoti ir netiesoti gimimai.

Po karei pasididino bevainikių gimimų skaitlius gana žymiai. Iki kareitokių gimimų buvo 4,5 nuošimtis, gi 1922 m. buvo jų šiaip:

Iš lietuvių moterių	6.0
Žydžių	1.2
Rusių	6.4
Vokiečių	6.1
Lenkių	7.3
Kitokių	6.4

Abelnai gimė:

1922 metuose, abelnai Lietuvoje gimė vaikų vyriškos lyties 27,970 ir moteriškos lyties (mergaičių) 25,846, arba ant 100 vaikų 96 mergaitės. Sulyg tautų gimimų buvo ant 100 vaikų mergaičių skaitlius: Lietuvių 93, žydžių 72, rusių 103, vokiečių 98, lenkių 90, kitų tautų 107.

Brangūs Turtai Jau Atrasti - Jie Randasi Knygose - Aušros Knygyne

Lietuviai mylinti šviesą ir mylinti tiesą. Aušros Knygynas vėl jums teikia naują progą išgityti daug knygų, gerų knygų ir jums reikalingų knygų — už gana numazintą kainą. Šitame sąrašė rasite apie šimta skirtingų knygų ir apie pusę iš jų yra tik-ką atėjusios iš Lietuvos: neseniai parašytos ir naujai atspausdintos. Peržiūrėkite atydziai šitų visų knygų sąrašą, o rasite sau gana daug tokių knygų, kurių ieškojote ir negalėjote gauti, bet kurios Jusų gyvenime yra būtina reikalingos. Imantiems iš šito sąrašo knygų pilna kaina už \$60.00 ATIDUODAM UZ \$30.00 arba imantiems nors vieną knygą iš žemiau tilpstancio knygų sąrašo gaunasi už-nupigintą kainą, kaip kad yra pažymėta prie kiekvienos knygos. Todelei knygynams, skaitytojams bei šiaip bureliui draugų susitarus ir susidėjus po kelis dolerius yra proga įsigyti gerų knygų, daug knygų ir tikrai mokant už knygas pusę kainos kiek knygos yra vertės. Šitų knygų nupiginiimas tęsis tikrai iki NAUJU METU SAUSIO 1 DIENOS, 1924. Pertai skubinkitės užsisakyti šitų

Rankvedžiai, Kalbamoksliai, Vadovėliai Mokykloms ir tt.

Šitame skyriuje tilpstancio knygos yra įvairūs žodynai, vadovėliai pradedamosiems mokykloms; vadovėliai augstnėmsiems mokykloms; gramatikos ir sintaksės geriausių mūsų kalbininkų. Vargai bent viena mokykla, kurioje yra mokinama gryną lietuvių kalbą, galėtų apsieiti neva tojusi žemiau tilpstancio knygų kalbos mokslo reikalui. Todėlgi mokytojams lietuvių kalbą ir mokiniams lietuvių kalbos verta išgityti nors dalį šitų knygų kol dar jų kainos atpigintos.

Žodynas Angliškai-Lietuviškos Kalbų (Dalis II). Sutaissė A. Lalis. Visi angliški žodžiai išgudyti ir lietuviška kalba. Apd., pusl. 835. Kaina \$6.50; iki Naujų Metų Saus. 1 d. \$4.00
Žodynas Lietuviškai Angliškos ir Angliškai Lietuviškos Kalbų. Sutaissė A. Lalis. (Abi dalyv vienoje knygoje — pilnas žodynas). Pustl. 1274. Kaina \$10.00; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$7.00

Lietuvių Kalbos Gramatika. Parašė Rygiškių Jonas. Šita gramatika, tai pilna lietuvių kalbos gramatika, sykiu yra ir lietuvių kalbos sintaksė. Kaunas, 1922. Pustlapių 280. Apdaryta. Kaina \$2.50; iki Naujų Metų — Sausio 1 d. \$2.00

Aritmetikos Uždavinynas — Dalis I ir II. Sutaissė Pr. Mašiotas. Gera knyga dėl lavinimosi rokundu. Kaunas, 1921. Pustlapių 200. Abi knygos apdarytos i vieną. Kaina \$1.75; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.50

Aritmetikos Teorija. Sutaissė A. Smetona. Tilžeje, 1922. Pustlapių 139. Kaina 90c.; iki Naujų Metų — Sausio 1 d. tik 60c.

Rankvedis Anglų Kalbos. Sutaissė J. Laukis. Iš jo galima mokinis be pagalbos mokytojo. Pustl. 310, apdaryta. Kaina \$2.50; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$2.00

Christomatija — Dalis I ir II. "Vargo Mokykla". Kalbos mokslo reikalui, parašė J. Jablanskas. Kaunas, 1922. Pustlapių 540. Kaina \$4.00; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$2.00

Lietuvių Kalbos Vadovėlis. Parašė J. Murka. Dviejose knygoje — I, II, III ir IV mokslo metams. Tinkama vos pradedantiems lietuvių kalbą mokinis ir jau biskį prasilyvintiems. Kaunas, 1922. Pustlapių 500. Kaina \$2.25; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.75

Lietuvių Kalbos Gramatika. Naujas pertaisytas leidimas. Sutaissė J. Domijonaitis. Kaunas, 1922. Pustlapių 126. Kaina 75c.; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik 60c.

Lietuvių Kalbos Sintaksė. Parašė P. Klimas. Kaunas, 1921. Pustlapių 56. Kaina 35 centai; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik 30c.

Skaitymai. Parašė P. Klimas. Geriausios lietuvių kalbos pamokos. Tilžeje, 1920. Pustl. 292. Kaina \$1.25; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.00

Buhalterija. Parašė I. Gūnas. Tilžeje, 1921. Pustlapių 184. Kaina \$1; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik 90c.

Trumpa Lietuvių Kalbos Gramatika. Pagal Stuoibrį sutaissė S. P. Tananevičius. Chicago, Ill., 1909. Pustlapių 102. Kaina 50 centų; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik 40c.

Lotynų Kalbos Vadovėlis. Sutaissė Jokantas. Kaunas, 1922. Pustlapių 120. Kaina 75 centų; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik 65c.

Geometrija. Sutaissė M. Šikšnis. Trečioji dalis. Kaunas, 1922. Pustl. 124. Kaina 90 centų; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik 75c.

Algerbros Uždavinynas. Sutaissė Pr. Mašiotas. Dalis I ir II. Apdarytos i vieną. Kaina \$1.75; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.50

Chemijos Vadovėlis. Sutaissė V. Rukas. Kaunas, 1922. Pustl. 192. Apdaryta. Kaina \$1.75; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.50

Rusiškai Lietuviškas žodynas (Kisėninis). Parašė A. Vagėlė ir Strazdas. Pustlapių 252. Kaina \$1.00; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik 80c.

Naujas Lietuviškas Kalbamokslis. Prirengė Petras Gražbylys. Tilžeje, 1903. Pustlapių 115. Kaina 45 centai; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik 40c.

Zoologijos Sistematikos Terminų žodynelis. Parašė J. Elišonas. Kaunas, 1920. Pustlapių 144. Kaina 75c.; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik 60c.

Ivairios Knygos ir Kit-Kas.

Čia randasi Albumai, žemės Globusai, žinynai, Orakulai, Paveikslai, Biblijos ir tt. Peržiūrėkite atydziai ir radė sau reikalingų prekių užsisakykite tuoj kol jų kainos atpigintos. **Žemės Globusas**. Pirmas lietuvių kalba. Visos pasaulio mapos — žemlapiai randasi ant šito Globuso. Šitoks Globusas turėtų rasti kiekvieno lietuviu name. Ne tik bus graži papuošalu kiekvieno namo, bet sykiu ir viso pasaulio mapos rasis prieš akis. Sykiu su Globusu yra šitadė medinė koja dėl pastatymo. Kaina \$20.00; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$13.00

Lietuvos Steigiamojo Seimo Darbai. Pradedant su pirmu posėdžiu 1920 metu ir baigiant su 212 posėdžiu 1922. Viso 43 knygos. Sudarytos i 5-kis tomus drutais aparais ir didelio formato. Parsiduoda visos sykiu. Tai yra istoriškas dokumentas lietuvių tautos. Kaina \$30.00; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$25.00

Pinigūs siųskite sykiu su knygų užsākymu. — geriausia money orderiu arba čekiu. Pinigūs siūnciant "cash" laišką reikia registruoti, kitaip mes neatsakome už žuvusius pinigūs. Musų knygyne randasi šimtai kitų knygų apart čia garsinamų — reikale klauskite Aušros Katalogo. Taiptgi musų knygyne randasi daug dainų su gaidomis — reikale dainų klauskite atskiro dainų katalogo.

Lietuvos Įstatymai, Sistematuotas įstatymų, instrukcijų rinkinys. Pustl. 1031. Kaina \$4; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$2.75

Artistiškų Paveikslų Knyga — moterų bei merginų. Šioje knygoje telpa 350 artistiškių paveikslų, gaminti didžiausių artistų sviete. Paveikslai yra gamtiški — gryni. Po paveikslais aiškinimai anglų kalba. Gražiais storais aparais. Kaina \$5; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$4.00

4-ri abrozai — did. Lietuvos kunigaikščių: Algirdas, Gediminas, Vytautas ir Keistutis. Šitie visi paveikslai yra tinkami papuošti namus, ofisus, svietaines ir tt. Kaina \$2; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni visi 4 paveikslai \$1.50

Biblija Arba Pilnas Šventas Raštas Seno ir Naujo Testamento. Knyga didelė virš 1100 puslapių, juodais audimo aparais, aukšnio titulo anspada, rausvi lapų kraštai. Sykiu su Biblija randasi ir Biblijos rodyklė, su kurias pagalba lengva ieškomi dalykai Biblijoje surasti. Kaina \$5; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$4.00

Vokiečių Okupacija Lietuvoje. Paveikslai ir aprašymai. Surėngė J. Šilietis. Knyga turi 190 paveikslų iš vokiečių okupacijos laikų ir tek pat puslapių su lietuviška ir angliškų aprašymu. Knyga didelio formato. Kaunas, 1922, pusl. 190. Kaina \$6; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$4.00

Vilniaus Albumas. "Vilnius 1623-1923" Istorijos Apžvalga parašė K. Pinkis ir Turulis. Reprodukcijos iš Bulhako, Fleuryro ir kitų. Su 2 žemlapiais. Berlyne 1923. Pustlapių 188, didelio formato. Tuli paveikslai varsuoti. Kaina \$10; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$7.00

Ant Politikos Laktų. A. Varno karikatūros, varsuotos. Atvaizduojami Lietuvos veikėjai. Kaina \$2.50; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$2.00

Gyvenimo Mokykla. Pustl. 235, apdaryta. Kaina \$2.50; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$2.00

Naujas Pilnas Orakulas arba burtų, monų ir visokių paslapčių knyga. Taiptgi praktiška C. C. St. Germain Delnaznys-tė, su paveikslais. Surinko ir išguldė iš svetimų kalbų J. Laukis. Yra tai didžiausias ir praktiškausias monų knyga, burtų ir delnaznystės (fortune-telling) mokslų. Formatas 6x9 colius. Penkta nauji laida; apdaryta. Kaina \$5; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$4.00

Žinynas. Knyga žinių iš mitologijos, istorijos, etnografijos, geografijos, astronomijos, aritmetikos, medicinos ir kitų mokslų bei jų šakų; rinkinys visokių patarimų apie sveikatą, budus gydymosi, vaistus, įvairių nurodymų amatininkams, ukininkams, daržininkams, šeimyninkams ir kitiems. Iš įvairių saltinių surinko J. Laukis. Trečia nauja laida, pusl. 392. Apdaryta. Kaina \$4 iki Naujų Metų — Sausio 1 d. \$3.50

Valgių Gaminimo ir Namų Prižiūrėjimo Knyga. Pustl. 162. Apdaryta. Kaina \$1.75; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.40

Ant Politikos Laktų. A. Varno karikatūros, varsuotos. Atvaizduojami Lietuvos veikėjai. Kaina \$2.50; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$2.00

Valgių Gaminimo ir Namų Prižiūrėjimo Knyga. Pustl. 162. Apdaryta. Kaina \$1.75; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.40

Valgių Gaminimo ir Namų Prižiūrėjimo Knyga. Pustl. 162. Apdaryta. Kaina \$1.75; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.40

Valgių Gaminimo ir Namų Prižiūrėjimo Knyga. Pustl. 162. Apdaryta. Kaina \$1.75; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.40

Valgių Gaminimo ir Namų Prižiūrėjimo Knyga. Pustl. 162. Apdaryta. Kaina \$1.75; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.40

Valgių Gaminimo ir Namų Prižiūrėjimo Knyga. Pustl. 162. Apdaryta. Kaina \$1.75; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.40

Valgių Gaminimo ir Namų Prižiūrėjimo Knyga. Pustl. 162. Apdaryta. Kaina \$1.75; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.40

Valgių Gaminimo ir Namų Prižiūrėjimo Knyga. Pustl. 162. Apdaryta. Kaina \$1.75; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.40

Valgių Gaminimo ir Namų Prižiūrėjimo Knyga. Pustl. 162. Apdaryta. Kaina \$1.75; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.40

Valgių Gaminimo ir Namų Prižiūrėjimo Knyga. Pustl. 162. Apdaryta. Kaina \$1.75; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.40

Valgių Gaminimo ir Namų Prižiūrėjimo Knyga. Pustl. 162. Apdaryta. Kaina \$1.75; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.40

Valgių Gaminimo ir Namų Prižiūrėjimo Knyga. Pustl. 162. Apdaryta. Kaina \$1.75; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.40

Valgių Gaminimo ir Namų Prižiūrėjimo Knyga. Pustl. 162. Apdaryta. Kaina \$1.75; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.40

Valgių Gaminimo ir Namų Prižiūrėjimo Knyga. Pustl. 162. Apdaryta. Kaina \$1.75; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.40

Valgių Gaminimo ir Namų Prižiūrėjimo Knyga. Pustl. 162. Apdaryta. Kaina \$1.75; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.40

Valgių Gaminimo ir Namų Prižiūrėjimo Knyga. Pustl. 162. Apdaryta. Kaina \$1.75; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.40

Valgių Gaminimo ir Namų Prižiūrėjimo Knyga. Pustl. 162. Apdaryta. Kaina \$1.75; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.40

Valgių Gaminimo ir Namų Prižiūrėjimo Knyga. Pustl. 162. Apdaryta. Kaina \$1.75; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.40

Valgių Gaminimo ir Namų Prižiūrėjimo Knyga. Pustl. 162. Apdaryta. Kaina \$1.75; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.40

Valgių Gaminimo ir Namų Prižiūrėjimo Knyga. Pustl. 162. Apdaryta. Kaina \$1.75; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.40

Valgių Gaminimo ir Namų Prižiūrėjimo Knyga. Pustl. 162. Apdaryta. Kaina \$1.75; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.40

Istorija Abelna. Parašė Dr. A. Bacevičius. Pustl. 498. Apdaryta Kaina \$2.75; iki Naujų Metų — Sausio 1 d. tik \$2.00

Istorija Šuvenyčių Valstijų. Prie galo knygos telpa Šuvenyčių Valstijų konstitucija. Pustl. 364. Apdaryta. Kaina \$2.25; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.75

Istorija Chicagos Lietuvių. Pustl. 580. Apdaryta. Kaina \$3; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.75

Ethnologija arba Istorija apie Žemės Tautas. Pagal Haberland, parašė Šernas. Su daug paveikslų. Pustl. 667. Apdaryta. Kaina \$4; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$3.00

Lietuvių Protėvių Parašė Dr. Jonas Šliupas. Knyga istoriška ir gana didelės svarbos. Pustl. 283, apdaryta. Kaina \$3; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.75

Geografija arba žemės Aprašymas. Pagal kitus parašė Šernas. Su daug paveikslų; pusl. 469. Apdaryta. Kaina \$4; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$2.75

LITERATURA

Beletristika

Šitame skyriuje randasi raštai visų geriausių mūsų rašėjų: Krevės, Vienuolio, Lazdynų Peledos, Putino ir kitų. Čia taipgi randasi geriausių romanų, apysakų, legendų ir tt. Peržiūrėjęs šitą sąrašą ir atradęs sau tinkamų veikalų užsisakykite tuoj kol dar jų kainos atpigintos.

Krevės Raštai. Trijuose tomuose, apdaryta vienoje knygoje. Tilžeje, 1922. Pustl. 700. Kaina \$4.50; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$4.00

Lazdynų Peledos Raštai. Keturi tomai, apdaryta i dvi knygas. Tilžeje, 1922. Pustl. 950. Kaina \$5; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$4.50

Ivanhove. Parašė Walter Scott. Romanas dviejose knygoje, apdaryta i vieną. Tilžeje, 1922, pusl. 450. Kaina \$2.50; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$2.00

Vienuolio Raštai. Dvi knygos apdarytos i vieną. Tilžeje, 1922, pusl. 560. Kaina \$3; iki Naujų Metų — Sausio 1 d. tik \$2.50

Žmonių Poezijos Antologija. Binkio tekstas, Šimonio piešiniai. Leipcinge, 1923, pusl. 196; didelio formato. Kaina \$3; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$2.50

Šventas Petras Ryme. Parašė H. Sinkevičius. Vilniuje, 1908, pusl. 230, apdaryta. Kaina \$1.25; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.00

Karo Takas. Parašė Mayne Reid. Išeiviai iš Transvalijos. Tilžeje, 1921, pusl. 192. Apdaryta. Kaina \$1.50; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.25

Iš Gyvenimo Lietuviškų Vėlių bei Vėlių. Pasakos surinktos d-ro Basanavičiaus. Pustl. 470. Apdaryta. Kaina \$2.70; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$2.00

Raistas — The Jungle. Parašė Upton Sinclair. Pustl. 335. Apdaryta. Kaina \$2.50; iki Naujų Metų — Sausio 1 d. \$1.75

Rymas. Parašė Emil Zola. Pustl. 432, apdaryta. Kaina \$2.50; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$2.00

Iš Mano Atsiminimų. Parašė Dr. V. Pietaris. Ši autoriaus paveikslu. Telpa gana daug žingėdžių apysakų. Pustl. 301, apdaryta. Kaina \$2; iki Naujų Metų — Sausio 1 d. tik \$1.50

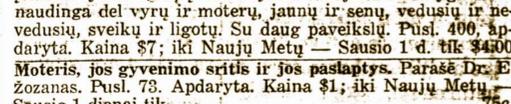
Lietuviškos pasakos Ivairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Visos apysakos randasi 4 knygoje ir tose 4 knygoje yra virš 700 apysakų. Visos 4 knygos apdarytos. Pustl. visose knygoje yra 1300. Kaina visų 4-rių knygų \$3; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$2.00

Putino Raštai. Dviejose knygoje apdaryta i vieną. Tilžeje, 1922, pusl. 480. Kaina \$2.50; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$2.00

Skalpų Medžiojai. Parašė Mayne Reid, Tilžeje, 1922, pusl. 219, apdaryta. Kaina \$1.50; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.25

Sykštuolis Skrudžas. Parašė Charles Dickens. Tilžeje, 1922, pusl. 110. Kaina 75c.; iki Naujų Metų — Sausio 1 d. tik 60c.

Pampėjos Galas. Parašė Eug. Turo. Romanas, Tilžeje, 1922. Pustl. 200, apdaryta. Kaina \$1.75; iki Naujų Metų — Sausio 1 dieni tik \$1.50

HIG

J. B. Smelstorius.

KRYŽEIVIS

(Tasa)

Draidėnas:

Aš čia nieko pikto nėsū pastebėjęs,
Vien tik svetingumą ir artimo meilę...

Makar as:

Dėl mergų ir vyno varvindami seilę,
Jūs nieko nematote, kas aplink jus dedas!
Sakyk, ar su jumis gėrė ir jų vadas?

Draidėnas (susimaišęs):

E...hm... įtarimas žemina karžygi!

Makar as:

Manai tik dėlto mes darėm karės žygi,
Kad Henri Gotškalką į sostą įkėlus,
Patiems tušiomis grįšt? Ne, ne, mano mielas,
Ir Ordenas turi ką nors sau laimėt:
Ant Arkonos bokštų mes turim uždėt
Kryžių—štai mūsų siekis!

Draidėnas (išgastingai):

Nejaugi niekšybėms mokėt už gerą
Tu laikai garbingu?

Makar as:

Jei neužkerėjo
Dar tavęs stambeldžiai, tai turi atmint,
Kad tik kryžiaus garbė privalome gint!
Ir tas, kas tam tikslui save pažadėjo,
Negali manyt, jog tai garbei kenkia,
Jei pašvėstas kardas stambeldžiū nutrenkia
O tasai, kurs gailis stambeldžiū gyvačių
Nevertas yr kryžiaus.

Draidėnas:

Už rodą tau ačiū!
Tik ir neužmirškim, ko kryžius mokina!

Makar as:

Tik ne krikščionis, kas stambeldžius gina!
Bet gana pamokslų—kasžinkas ateina,
Eikiva iš šičia. Užtrauk kokią dainą...

K r a k a s (pasivijęs einantį Butėną):

Kurgi tu bastaisi, kad reikia įieškot?
Pasirupink tvarką pilij pridabot.
Girdėjau, kad žmonės niurna, buk parduodu
Jų laisvę krikščionims, kad Retrą atiduodu.
Tie, kas ne išmano dalyko, lai tyli!
Taigi pridabokie gerai visą pilį,
Kad niekas nedrįstų man svečią užgaut!
Jeigu mano valiai kas nor. priestaraut
Išdrystų, nepaisėk nē lyties, nē luomo,
Ljepk tuojuos suimt ir vardan Arkonos
Rustingai nubauskie. Man svečias brangesnis
Užu neklusniųjų maištininkų šimtą!
Taigi atkartojų, kad jei kas užgintą
Žingsnį padarytų, tuo turi prasmegt!

Butėnas (ramiai ir tvirtai):

Pirm negu pradėsiu taip, kaip liepi veikt,
Tą nuosprendį savo teiksiesi apreikt
Šiam, kuris čia stovi prieš tav' kunigaikšti!

K r a k a s:

Ką, maištas! Butėnai, ar tu... ar tu nori,
Ar aš nesapnuoju, ar tai tu čia stovi,
Ar tai tavo žodžiai?

Butėnas:

Taip, tas pats Butėnas,
Be suokalbių jokių stoviu čia pats vienas
Kaip visad, taip šiadien tėvynės liuosybę
Bėgindamas sakau tau į akis teisybę!

K r a k a s:

Ką, vylių daryt? Nejaugi Rugijai
Iš to lauki labo?

Butėnas:

Krikščionių vergijai
Liūsai pasiduot, tai baisiau neg žut!

K r a k a s:

Na, gana, ne vaikas! Pagalvok truputį,
O ir pats suprasi, kad kryžieivius pult
Čia gal tas, kas nori į kapus atsigult,
Gį mums reik gyvent, galvot ir žiurėt,
Ar ką nors rytdienai negalim laimėt,
Tad nesikarščiuokie, kad nesigailėtum.

Butėnas:

Klysti kunigaikšti! Kad išpėt galėtum
Baisiąją teisybę, ką širdis nujaucia,
Tai man iš krutinės išplėšk ją tuojuos čia...
Štai durklas! Nenori?... Na, kuomet minėsi
Nuó visų apleistas šių apgaulio dieną,
Tuomet atsiminsi savo tarną vieną,
Kurs tavo likimo troško būt sargu,
Bet už tai norėjai padaryt jį vergu
Piktųjų krikščionių. Na, sudiev, varguoli!

K r a k a s:

Kasgi čia tau daros? Sakyk, ko tu nori?!

Butėnas:

Veltui, kunigaikšti, dar rodai rustybę
Prieš tą, kas už krašto labą ir liuosybę
Augščiau save stato, nieks nenusilenkia!

K r a k a s:

Jei neklysti, lai Perkunas nutrenkia!
Ir žemė neduoda kapuos kaulams vietos!
Dėl Retos derybės ką tiktai pradėtos,
O, kad ir but baigtos, tai visgi nereiškia
Išdavystę kraštui. Juk mės ir kadaisia
Be Retros gyvenimo laisvi ir laimingi.
Iš dviejų blygybių žmonės išmintingi
Rėnkasi mažesnę. Taigi būk protingas
Ir nekantą savo paslėpk kuogiliausiai:
Ne bėgk, o butėkie, nēsa reikalingas
Savajai tėvyniėi gali but labiausiai.

Butėnas:

Ji mums kaip ir žuvus...

K r a k a s:

Ne, mano Butėnai!

Kasžin, kur dar gal eit su tavim rugėnai...
Dabar gi šių sunkiųjų ir sprendžiačią dieną
Dėl labo tėvynės padaryk dar vieną:
Neleiskie karštuoliams man darbo ardyt,
Kad sėdės į sostą galėtum sakyt,
Kad labas tėvynės man tikrai rupėjo,
Ir kad senas Krakas tave daug mylėjo.

Butėnas:

Iš šių tavo žodžių, jei turiu suprast,
Kad įpėdinį sostui manyj nori rast,
Tai man atvirumo malonėk atleist.
Kiaušiniai — vienas, du, kasdien.
Aš vaikų svajonėmės nemėgstu žaist!
Ne, ne! kunigaikšti, dar turiu aš protą.
Prašau, atšimkie šitą žodį duotą,
Nes aš tau nenoriu daryt kankynę!
Dabar mane verčia apleist tėvynę
Jau ir šitas tavo, tėve, malonumas.

K r a k a s:

Ištikro neaišku. Čia ne vien piktumas,
Bet ir slepiamoji kasžinkokia slapytėbė...
Jeigu tau visuomet rupėjo teisybė,
Kam dabar slepi ją nuo to, kuris laiko
Tave sau už sunų, o jis vietoj vaiko
Jam nor priešų būt?

Butėnas:

Klysti, kunigaikšti!
Neesmiu tau priešų. Bet tau tai atskleist,
Ko gal nežinai dar, sunkiau negu mirt!

K r a k a s:

Jei nēsi man priešų, tai ir leisk patirt
Kas tave kankina, o man blōgo lemia.

Butėnas:

Privalau palikt tau sąžinę ramią,
Kad darbo pradėto tau išuuardyt...

K r a k a s:

Jei tas liečia kraštą, įšakau sakyt!

Butėnas:

Palik nesiklauses!... O man galva kvaista...

K r a k a s:

Sakyk!... gal tas gali abieim suteikt valstą!
Tave drugys krečia... ir žiūra miglotą
Rodo, kad....

Butėnas:

Pašaulis man yra aptemęs:

[Šian ar ten žingsnis tik prapultj lemia!

K r a k a s:

Eikš į mano glėbį!...

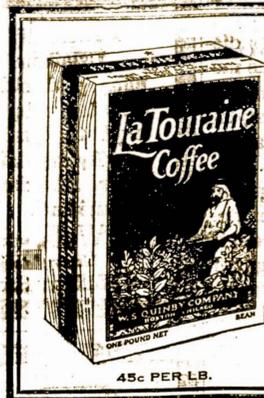
Butėnas:

O, viešpatie, tėve!

K r a k a s:

Ot, šitai, ot, šitai... Kīts kitą apglėbė
Suvienyta meilė pagydisim sielą.

(Bus daugiau)

JUMS PATARTINA PASIRINKT GERIAUSIA

"It's the Bean"
"TAI YRA KAVA"

W. S. Quinby Company, 291 Atlantic Ave., Boston, Mass.

STRAIPSNIS 46

Motinos maistas.

Nešcia motina reikalauja, daug sojaus ir sveiko maisto, nes ji netik save peni, bet ir mažiutyte gyvybe, kurią tikisi paleisti. Dailys kėksai ir košelės niekad nepadaro pieno ar stiprumo. Reikia paprastų valgių, gerai išvirtų. Perdaug apdirbtų arba labai riebių valgių reikia vengti. Taipogi nereikia valgyt keptų valgių. Nors svarbu nešciai motinai gaut užtektinai maisto, bet reikia atmint, kad persivalgymas pasunkina organams darbą, ir gali atnešt rimtą ligą. Neštumo laike ir per visą žindymo laikotarpį rekomenduojame sekamus vaigius:

Visokių rūšių sriubos—bet nepadang srios, rugšcios, ir kitokios. Svežia žuvis—šmožyta arba virta. Kiaušiniai — vienas, du, kasdien. Virtų javinių košelių su pienu ar smetona. Mėsos sykj į dieną—aviena, veršiena, jautiena, kumpis, lašiniai ir vištiena. Duona turi but valgoma bent dviejų dienų senumo. Paprasti skansoniai — šaltkošės arba kiaušiniėnė. Vaisių reikia valgyt daug, ir žalių ir virtų. Gėrimai—pienas, koko, ar pasunkos. Arbatos ar kavos mažai vartot. Gerk užtektinai vandenio, jei galima dvi kvorti į dieną. Štai trys puikys receptai, kurie pajavirins valgius ir tuom patim laiku suteiks motinai ypatingai sotaus maisto.

Graham deimantai

1 puodelis Borden's Evaporated Pieno.
1 puodelis vandens
3 puodeliai graham miltų
1 šaukštas cukraus
3 šaukštai sviesto
4 šaukšteliai balking puderio
1 šaukštelis druskos
2 kiaušiniai
Suplak lengvai kiaušinius, pridėk piens ir vandeni, o paskui persijotus kitus dalykus. Imasiyk ištirpintą sviestą ir gerai suplak. Pilk į pasvietuotus bandelių keptimo indus ir kepti karštame pečiuje 20 minutų.

Kepta kiaušiniėnė.

2 šaukštai Borden's Eagle Brand Kondensuoto Pieno.
1 kiaušinis
¾ puodelio vandens.
¼ šaukštelio vanilios.
Viena šėiolikta dalis šaukšto nutmego.
Sumaišyk Eagle Brand ir vandeni gerai. Suplak kiaušiniį ir pridėk prie pieno maišant gerai. Pridėk vanilą ir nutmego. Kept ant vandenio vidutiniam pečiuje. Kada pelio ašmenys idėtos kiaušiniėnė išėina švarios, tai keptimas baigtas.

Ar gali motina sau dovanot?

Nesuprasta, apleista mergaitė nēra, jė knygu pamta. Laike brendimio daugelis jaunų mergaičių pereina per tokį laikotarpį mizerijos ir rupesio—motinos, jums nepatiks šitas—delto, kad jos netenka patikėjimio motinoms. Daugelis motinų atsiskas pripažint, kad šitas laikas yra vienas iš krintingiausių mergaitė gyvenime. Garsus angly kirurgas sako, kad minios jų yra nedapenėtos. Trečdalis mųsų mokyklų vaikų kenčia nuo šitos nelaimingos padėties. Džiova, kuri pajma daugelį jaunų mergaičių, tarpsta nedapenėtu tarpe.

Saugumas guli teisingame maitinime. Pridėtojimas Borden's Eagle Pieno prie jusų valko valgių suteiks jam kiekvieną veikėją, reikalingą vik-

riai sveikatai. Suprantama, šviežias oras, mankštymas, užtektinai miego ir sveiki pasilinksminimai taipgi gelbsti. Bet jei maistas netinka, niekas netinka.

Skaityk šiuos straipsnius kas savaitę ir pasidėk ateičiai.

"Skrom," P. Lipneviciaus ikrasta gyduolė dar esant jam Lietuvoje.

NEPASIDUOKITE REUMATIZMUI!!!

Reumatizmas dabar labiausiai žmogui įkireja, kada oras nuolat mainosi. Bet nepasiduokit! Gyduolės "Skrom" yra pagydė daugelį žmonių, kuriems pinigų ir laiko sutaupino. Šimtai žmonių pasigelbėjo vartodami "Skrom". Jų pavardes ir adresus mes jums prisiųsime del persitikrinimo. Jeigu jus sergate reumatizma, nepasiduokite. Rašykite pas mus, mes prisiųsime šių stebuklingų gyduolių. Nelauk ir nekentėk be reikalo. Bonkutė "Skrom" 1 dol., su prisiuntimu \$1.25.

M. Paltanavičia,
15 Millbury st., Worcester, Mass.

APTIEKA

Vienintėlė Lietuvio Vaistinyčia.

Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rūšies. Budamas 6-šius mėnesius Lietuvoje, parinkau ir pargabenau daug naudingų vaistų iš Lietuvos ir kitų šalių Europos. Pas mus galima gaut gyduolių nuo visokių ligų. Norėdami sušdyt pinigų ir sveikatą, visados kreipkitės į mūsų aptieką; kuriems nēra galima per tolumą ateit, tai rašykite, o mes prisiųsime reikalingus vaistus per ekspresą.

A. Budrevičius,
Previzorius,
122 Millbury st., Worcester, Mass.

NAUJAS LIETUVIS

GRABORIUS

Juožas J. Dirsas

Geriausiai patarnaujū už pigiausių prekę. Jei mirtis patiktų jus draugą ar gimini, kreipkitės prie manęs. Nuo rugpjūcio 1, J. DIRSA perkrausto ofisą į naują vietą, po numeriu:—

13 ELLSWORTH STR.
Tel. Cedar 4953.

Pirkite Tiesiog iš Dirbtuvės

Sutaupinkite Perkup-
čių Peiną.
Mes prisiųsime tiesiog į
Tumistos namus tą nepa-
prastos vertės NAUJA
KABINETINI PHO-
NOGRAPHIA—kurio
atsvaidė ilona matėta su
20 naujų lietuviškų 78c Co-
lumbia rekordų, grojančių
40 įvairių kompozicijų ir 200
geriausių adaptų,—viaka už
\$29.

PERŠUNTIMA AFROKAME

TIKTAI PAMAŠTIKITE! \$29 superka Tamietai phonograph, kurio padirbimas ir balso garsumas lyginasi su phonographu, kurie yra padirbami \$40 \$150. Kabinetas labai grafiškai padarytas iš mahoniinio medžio, turi stiprų motorą ir ailių balsą. Galima ant jo grafiškai visoki rekordai.

PARDUODAME NEPALYGINAMAI PIGIAU UŽ KITUS, TAI TODEL, KAD PARDUODAME TAMISTAI TIESIOG IŠ DIRBTUVES. Šis budas pardavimo sutaukina šilaidas: pardavėju, vertėliu, agentu, ošleto, pervedėju ir t. t. ir, štai, tos vienos sutaupinios šilaidos atiduodama Tamietai.
Kiekviena mašina eiti išbandoma iš išpažintat gi yra gvarantuojuams ant 20 metu. Už \$29 prisiųsime Tamietai šį puikų kabinetinį Phonographa, su 20 naujų lietuviškų 78c Columbia rekordų, grojančių 40 įvairių kompozicijų ir 200 geriausių adaptų. Užgandėtiną gvarantuojuame, arba grafi-namę pinigus. Prisiųskite Money Order ar čeki. UŽSISAKYTA NEPAPRASTA DABARI PHONOGRAPHIA IŠ REKORDŲ
General Phonograph Co.
2271 St. Clair Ave., Dept. L. 15
CLEVELAND, OHIO

Severos Gyduoles ur- šėimynos sveikata.

KOSULYS

yra greitai sulaukomas jeigu varto-
jama į laiką

SEVERA'S COUGH BALSAM.

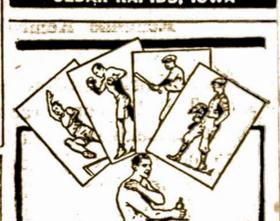
Palingvins kosulį ir prašalina daug
kentėjimu. Priimnas dėl vaikams
ir aukgusėms.

Kaina 28c ir 50c.
Klauskite pas aptiekorius.

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

nuo šalčiū ir Gripui ir Galvės
skaudėjimui paaina nēo pertalimo.

Kaina 50c.
W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Gėrėkis Pain-Expellerio Trynaim

Niekas ligi to, liومتan jau but pri-
verstas atsigtulti. Do sunkiam diens
darbu, savo rankos, kojom ir pečiam
uteik paleigvining!
Žmogus, kuris dirba su savo musku-
lais, negali buti sergančiu. Pateiktit
Pain-Expellerio laistini skaudamos vietas.
Išvengkite skaudingų pečių ir diska-
čių sąnarių. Pain-Expellerio palatio
sveikus žmones geroje padėtyje!
50c. ir 70c. už banka aptikose.
F. A. D. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

DR. TESSMER,

Dentistas.
306 Main St., Worcesteryje.
virš Iver Johnson krautuvis

OFISO VALANDOS:

nuo 9 iki 6, o ketvargais iki
8 valandai vakare. Nedėlio-
mis nuo 11 iki 12 valandai.
Tel. Park 8310

Worcesterio

PENKIŲ CENTŲ BANKA,

316 Main Street

TURTAS—\$22,500,000

Išėjimiai eina ant intereso
pirmą bismė dieną kiekvieno
mėnesio.

BANKOS VALANDOS:
Kasdien nuo 9 ryte iki 8 popiet.
Subatomis nuo 9 ryte iki 1 val.
popiet.

Subatos vakarais vien tik dvi
pinigų idėjimo, nuo 6 iki 8 val.
vakaro.

Antanas J. Milleris,

Lietuvis Advokatas,
406 Slater Bldg., Worcester,
Mass.

THOMPSON-BRUMLEY

CORP.
6 Market St., Amsterdām,
N. Y.

Mes parduodam namus, ukės, lai-
vakorte į Lietuvą, siunčiam pin-
gus į visas pasaulio dalis, taipgi ap-
saugojam žmonių gyvastis, nelaimėj
ar ligoj suteikiama paselpa.

Taipgi apsaugojam automobilius
nuo ugnies, pavogimo, nelaimės, ir
kitokių atstikimų. Namus ir rakun-
dus apsaugojam nuo ugnies. Kalba-
me lietuviškai ir suteikdame geriausį
patarnavimą.

(46-49)

VIETOS ŽINIOS.

Didelis apvaikščiojimas. Ateinančioje nedėlioje, Lapkričio 18 dienoje, 8 valandą vakare, salėje A.O.H. prie Trumbull gatvės, atsibus didelis apvaikščiojimas paminėjimui 25 metų sukakusių numirus kunigui Aleksandrai Burbai ir jo nuveiktų darbų prie Amerikos lietuvių atskyrimo galutinai nuo lenkų. Programas bus gana platus ir labai įvairus, pamargintas muzika, dainomis, deklamacijomis, pasakaitomis, prakalbomis ir dar ktpaip. Dalyvaus pono Dirveio orkestra, vyrų oktetas, studentas Nadas Rastenis ir kiti.

Siuomi mėš širdingai kviečiame kiekvieną kiltos dvasios lietuvių ir lietuvių, kaip vietinius taip ir iš aplinkų, atsilankyti į šį vakarą, idant pagerbus mūsų istoriją taip svarbų nutikį, o labiausia svarbų mūsų išeivijoje. Šis vakaras neturi nieko bendro su partijomis nė su politikomis. Jis yra surištas tik su lietuvių tautos istorija, ir todėl kas tik jaučia save tautos sunam ar dukteria, privalo į šį vakarą atsilankyti. Rengimo Komisija.

Ruošiasi prie suvažiavimo. A. L. T. S. 16 kuopa praėjusiam nedėlienyje turėjo savo mėnesinį susirinkimą, kuriame išrinko komisiją iš septynių ypatų, kuriai pavedė rengimą ateinančio Sandaros suvažiavimo, kuris įvyks Gegužio mėnesyje, busiančiame pavasaryje, Worcesterio mieste. Komisija nusprendė turēt savo posėdžius kas seređa, 8 vakaro valandą, Aušrelės kambaryuose, po No. 12½ prie Millbury gatvės. Komisija prizadėjo suvažiavimą surengt iškilmingiausiu už visus buvusius suvažiavimus.

A. A. Juozas Štepsys, persiskyrė su šiuom pasauliu 5 dieną Lapkričio, vos tik sulaukęs 49 metų. Priežastis mirties, patiko nelaimė dirbant Wickwire Spencer Steel Company fabrike susižeidė koją, tapo nugabentas miesto ligonbutin, kur pasirgęs šešias dienas, 5 Lapkričio, pasimirė, palikdamas savo mylimą moterį ir penkis vaikelius. Velionis paėjo iš Suvalkų apyrbės, kaimo Barzdų, Griškabūžio parapijos. Amerikų išgyveno apie 18 metų. Tapo palaidotas Notre Dame kapuose, 7 dieną Lapkričio. Išsėkis malonus drauge, labai bura tau lengva šios šalies žemelė. A. Kėblinskas.

Pakvaišo nuo degtinės. Karolis Paszinski, vadines save Taszinskiu, pakvaišo begerdamas namie padirbtą degtinę. Nugabenus jį pamišėlių įstaigon prie Summer gatvės, ten jis tris kartus bandė nusižudyti, nuo lovos šokdamas ant galvos, asilon, o tam nepavykus, vienmarškiniš šoko per langą nuo trečio augšto ir leidosi bėgt per daržą gatvėn. Vienok netoli nubėgo, nes praeinanti du policistai padėjo šargams jį pagauti ir atgarnugabent jo kambarin.

Armisticijos diena. Praėjusiam nedėlienyj pripulė švęst armisticijos diena, kurioje prieš penkis metus pasibaigė karės centralinių ir vakarinių valstybių Europoj, kurioj dalyvavo ir Suvienytos Valstijos. Nuo dešimts 11 minutų East darže plėškinta bombos per visą valandą, o po piet buvo milžiniška paroda miesto gatvėse. Nežiūrėta nė "lord's day", kurioje net žydai areštuojami už malkų pardavinėjimą.

Detektyvų medžioklė. Detektivai apsupo skutiklą po No. 272 prie Millbury gatvės ir areštavo kaip skutikus, taip ir suėjusius klijentus, o vieną net vos pusiau nuskustą. Tarpe jų yra pora lietuviškų pavardžių, kaip B. Jugustaitis ir C. Medalis. Kitį tai lenkai ir airiai. Jie suimti visi už lošimą toje skutykloje iš pinigų. Visus suėmus pasisuko dar tulas Visockis, tai ir tas areštuoata. Teisme visi nubausta po \$3.

Iš L.U.P.Kliubo susirinkimo. Žemės pirkimo komisija palikta ta pati ir raportas priimtas. Jeigu sutiks su kaina ir viską ištirs, tai kliubas įsigis žemę, ant kurios statys sau namą su svetaine.

Metinį susirinkimą nutarė turēt A.O.H. svetainėje.

Klb. korep.

Ristinių pasekmės. Praeitame ketverge, vakare, Lietuvių svetainėje buvo ristinės. Pirmoji pora ritosi J. Sturge su P. Jukel. Savo laiku vienas kito nepaguldė. Antroji pora ritosi R. Dvareckas su K. Pasho, Dvareckas paguldė Pasho į 25 minutes. Trečia pora ritosi J. Šimkus, lietuvis, su J. Zabowski, lenku iš Westfield. Zabowski paguldė Šimkų, į 29 minutes. Antru kartu Šimkus Zabowskį paguldė į 11 minutų. Trečiu kartu ristinės, iš priežasties skaudėjimo sprando, Šimkus visai nenorėjo. Publikai skundėsi, kad sirgdamas negalės ristinės. Publika jam nedovanavo ir jis turėjo eit ir viskas, bent du kartu Šimkus turėjo ristinės, kad ir sirgdamas. Šimkus ėjo ristinės tik du kartus.

Šimkus savo laiku yra gerai išsilavinęs, yra ko pažiu-rēt. Zabowski irgi smarkus, bet kaip lenkas, savo rubežiaus nežino, nuo paklodų besirisdamas nusitraukė į sėdynes ir publiką išgainiojo, ir vėl sugrįžta ant paklodų ir tt. Dvareckas moka gabiai imtis ir ateityje bus geras ristikas.

Worcesterio drutuoliai lietuvi su Bostono lietuvių drutuoliais mano surengt didelės ristinės trumpoje ateityje. Lauksime tų didelių ristinų. Dabar publikos buvo apie 200. Salei, tikimasi, kad liko gražaus pelnė. Kores.

ANT RANDOS.

ANT RANDOS geras kambaris dvim vyrum arba pavieniui. Kreipkitės pas: Mrs. V. Bosaitienė, 300 Harding st., (viršutinės lubos) Worcester, Mass.

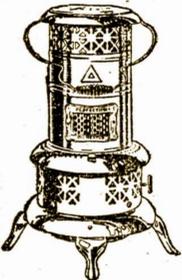
Lietuvių Čevėrykų Krautuvė.

Užlaikom visokios rusės čevėrykų, o ypac pilną pasirinkimą pritaikintų žiemos sezonui. Kaip tai: robų rusiško stiliaus, overshoes, robinų batų, vyrams, moterims ir vaikams.

Tavora laikom gvarantuotą ir pigiaus kaip kitur. Ateikite persitikrinimui, o busite pilnai užganėdinti.

Walk—More—Shoe Store,

Lietuviai savininkai, H. Likšis ir A. Slesarunas. 58-Millbury Street, Worcester, Mass.

Šildykite kambarius ir čėdykite anglis. PERFECTION kerosino pečiukai yra geriausi.

SADICK PAINT & HARDWARE CO., 66 MILLBURY STREET, Worcester, Mass.

LAIKAS PRISIRUOŠT ŽIEMAI !!

Parėjo nauji samplų audėklai dėl žieminių overkočių ir siutų. Ateikite pasirinkti jų SUBATOJE nuo 4-tos iki 6-tos val. vakare.

Vincas Intas & Son

15 Millbury st., Worcester, Mass.

UŽTIKRINTA \$100 Į SAVAITE !!

Reikalaujam agentų visose Suvienytų Valstijų dalyse pardavinēt greitai parduodamus cigaretes ir fikrą, parvežtą iš Lietuvos ir Rusijos tabaką. Tabakas parsiduoda labai greit, \$1.00 už svara, agentui lieka 40c. pelno. Nepaisant koki užsiėmimą turit, galit tapt mūsų agentu. Mes parolome, kaip galima uždirbt \$20 į tris valandas. Duodam \$300 vertės tavoro ant 90 dienu kredito. Atsiųskit 6c. pašto markėmis dėl prekių surašo ir sampelių. KREIPKITES vien laišku.

Geo. Stanks,

Room 800, Desk 22. 20 E. Jackson Blvd., Chicago, Ill.

DOVANA \$10,000

Sandara belaukdama savo dešimtinį jubilėju, kuris bus sausio 14, 1924, kad jį tinkamai paminėjus, skiria Amerikiečiams lietuviams dovana \$10,000 vertės knygu. Knygos yra padalintės į tris kompletus, kiekvienas kompletas vertės \$2.00. Tad, kuris iki sausio 14 d. 1924 metais, užsiprenumeruos "Sandara", prisiųsdamas \$2.50, tas gaus vieną kompletą knygu vertės \$2.00 dovanai, kaipo Jubilėjinę dovaną. Tad pasinaudokite šia puikia proga, nes tokios retai kada pasitaiko. "Sandara" Lietuvon kainuoja \$3.00, už prenumeravimą taip gi duosime dovaną.

SANDARA,

327 E STREET, SO. BOSTON, MASS.

JONAS CIVINSKAS

Perkrausto namų rakandus šiame mieste ir perkrausto į kitus miestus, veža anglius ir persando trokus prie visokių darbų. Adresuokit šiaip: 340 HARDING ST., WORCESTER, MASS. Telephone Park 4156

Pirmas Lietuviškas Graborius

Patarnauja prie laidojimo Lietuviams, taipgi persando automobilius vestuvėms, krikštynoms ir visokioms partijoms. Kreipkitės šiuo adresu: MOTIEJUS CIVINSKAS, 340 HARDING ST. Telephone Park 4156

PARSIDUODA

PARSIDUODA 20 akrų farma, 6 mylios nuo miesto, namas su vėliausiais įtaisymais, nauja banė karvėms, garadžius, budinkai, sodas, ganyklos ir ariama žemė, puiki vieta auginimui daržovių ar vištų laikymui. Patrijk Donahue, 12-12, No. Grafton, Mass. (44-47)

Suite 71. Tel. Park 7636.

Dr. Ruth F. Bernot, Lietuvi Dentistė.

Central Exchange Bldg. 311 Main St., Worcester, Y.

PARSIDUODA.

PARSIDUODA 60 akrų žemės, didelės sodas, budinkai geri, 6 karvės, arklys, vištos, vežimai, įrankiai ir sienas. Linkama vieta dėl gyvenimo, parduosiu arba mainysiu ant trijų šeimynų namo mieste.

NAMAS 3 šeimynų prie Vernon St., viskas yra įtaisyta. Savininkas išvažiuoja į kitą miestą. Kaina \$8,500. NAMAS 3 šeimynų, prie Catharine St. visas įtaisymas yra. Kaina \$8800, įmokēt \$1500.

NAMAS 1 šeimynos, 6 raimų, viskas nauja, garadžius, vištinninkai, gražus sodas, didelis plotas žemės, šale Grafton St. Kaina \$3900, įmokēt \$1000. TENEMENTAS ant randos 5 raimų \$20.

BUČERNĖ ir GROSERNĖ parsiduoda gerovj vietoj ir pigiai.

JONAS BUKOKAS, Notarijušas ir Agentas, 25 Millbury St., Worcester, Mass.

PARSIDUODA

PARSIDUODA formiškai penkių kambarių. Gana geri. Parsiduoda tuojaus ir nebrangiai. Atsišaukite. 49 WAVELEY STREET, 1 lubos, Worcester, Mass.

Parsiduoda

ARTI LIETUVIŲ BAŽNYČIOS, 15 kambarių 3 tenementų namas, elektras, gasas, maudyšnės, šiltas vanduo. Įmokēt \$1500.

WARD STREET, 13 kambarių 3 tenementų namas, didelis plotas žemės. Savininkas nori parduot greitai laiku, todėl parduos žema kaina ir suteiks geras išlygas.

PROVIDENCE STREET, 15 kambarių 3 tenementų namas ir krautuve, visi įtaisymai, garo šiluma. Įmokēt \$2000.

MILLBURY STREET, de trijų tenementų namai. Prieinama kaina. LAWRENCE STREET, 3 tenementų namas 4-4-3 kambariai, gasas, maudyšnė, elektras. Didelis plotas žemės. Zema kaina, lengvos išlygos.

60 AKRŲ FARMA, trys mailos už miesto linijos. Gražus 8 kambarių namas, didelė banė. Pirmos rusišės žemės, paviršium stora eilė juodžemio, giliau druzemis su moliu. Laukai neakmenuoti. Geros pievos. Pakaktinai vandenu. Misko yra netik sau, bet ir pardavimui. Šią didelę vertės už galima nupirkt žema kaina. Galima mainyt ant namų mieste ar ant mortgėciaus.

A. BLAZYS, 15 Millbury St., Worcester, Mass.

PARSIDUODA

PARSIDUODA farma 50 akrų, daug dirbamos, 9 melžiamos karvės, 3 teļyčios, 2 puikiai arkliai, dideli sodai, visokių vaisingų medžių, 7 metų senumo, visokios mašinos piat mal-koms, kornams, sienai, ir tt. Norinti pirkt šią farmą, atsišaukite laišku, o aš jums daugiau apie ją pranešiu.

J. BABINSKY, R. F. D. 3, Southbury, Conn. (42-50)

PARSIDUODA

GERAS PIRKIMAS. Katedžius 6 raimų, su elektra, miesto vanduo—šiltas ir šaltas, 14 lotų žemės. Visa gera žemė. Vištinninkas, 60 vištų, Jersey registruota karvė. Visi stulbos furniškai, visokių valgomų daiktų, kaip bulbių ir visokių keniutuų frutu. Visą parduoda. Propertė verta \$6000.00. Kas daugiau inėš tas pigiau gaus. Kreipkitės po šiuom adresu:

LEONAS ZALIMAS, 53 Eustis St., Worcester, Mass.

CAPITOL PHOTO STUDIO

Dailus, gerai padarytas paveikslas, tai tinkamiausia dovaną jusų draugams ir gentims.

Mano ilgų metų patyrimas ir prieinamos kainos padaro šią įstaigą tinkamiausia vieta nusimt paveikslus. Taipgi norime atkreipt atyda Choru, Kuopj ir Draugijų, kad mes turime didelę vietą, tinkamą nuėmimui paveikslų didelėmis grupėmis žmonių.

S. BAJERCİUS, Savininkas.

24 MILLBURY STREET, Tel. Park 2093 R.

KILA IŠGYDOMA

Su Stuarto Pjapao Paduėkaitė. Jus galite mest šalin visus diržus, kadangi Pjapao paduėkaitė yra vien tam padaryta, kad jus išgydyt nuo kijos. Ji yra taip padaryta, kad kartą prideda nenulenka ir tuo budu gerensė negu diržas. Jokiu diržų ar sprendžių neturi. Minkšta, lengva nešiojimi. Pigi. Jokio nesmagumo darbe neturėsi. Gauta aukso medalus. Mes pristigsime, ką sakome, atsiųsime jums išmėginimui visai DYKAL. Pjapao Laboratorijos, 3059—Stuart Bldg., St. Louis, Mo.

I LIETUVA

Pirkite laivakortes jusų gimėnėms Lietuvoje. Kompanijos raštėn Kaune, kuogeriausia prižturēt visus keleivius.

WHITE STAR LINE N.Y.—Cherbourg—Southampton.

Išplaukimai kas subatą. Milžiniai laivai Majestic, Olympic. Greiti perkėlimai į Baltijos uostus.

AMERICAN LINE | Joint WHITE STAR LINE | Service Plymouth—Southampton—Cherbourg—Hamburg.

Reguliariski išplaukimai. Puikus, dideli, greiti laivai. Greiti perkėlimai į Baltijos uostus.

RED STAR LINE N.Y.—Plymouth—Cherbourg—Antwerp.

Tankūs išplaukimai. Mėgiamas kelias Nauji laivai Belgienland, Zeeland, ir Gothland (3čia klasa).

Visos uždarytos, privatiškos kajutos. Geras valgis ir visi patarnavimai. Kreipkitės prie vietinių agentų, ar į

Passenger Department, 84 State St., Boston, Mass.

Trindamas su Ruffles

Ištrinsi Pleiskanas Lauk. Nėiėti, nėiėti visą diena—jūs net stebėtis iš kur to pleiskanų tiek imat? Jus daugiau jus kasote, ju daugiau pleiskanų šiuoėda, is juo ealvos, sutėria isian drabuzėis, daro ne-malonus kiekvienam žrti juo esančiam, ir visą nepatėkiamai niėti!

Ruffles

Į tai prašalėms. Ruffles yra toniku galvos odai ir pleiskanams. Ruffles yra pleiskanų naikintojas su puikiomis įtaisykimais.

Ir tame nera jolios paslapties. Ruffles yra sudarytas gabrij ir patėrysių lemdis, kurie isdirto formoje specialiai pasdirta smulkintumi pleiskanų perų—ir Ruffles atlieka savo darbą.

Pameginkitė banką! Itriniktė truputi Ruffles į savo galvos odą kasdien apie per savaitę laiko. O kuomet pleiskanai jam isėksis, suomet naudokite kartis nuo kartis ir pleiskanai jus daugiau niekuomet nekamina! Tik 6c. už banką. Galima gauti ovėsiėms.

F. AD. RICHTER & CO., 104-114 So. 4th St., Brooklyn, N.Y.

BEN. MENDELSONH Advokatas.

ir registruotas notaras Lietuvos atstovybel. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerike, taip Europoj

390 Main st. Room 931-932 Worcester, Mass.

Ar kėnciate nuo vidurių nesmagumų ir nevirsėnimo?

Šmonėš tankiai mano, kad jie cur širdies liga arba appendicitis, is prie žasties skausmo, kuris ištikro pasėis nuo geso viduriuose. Eikite pas va apiekiekiorj ir ausipirkite Pepsin Seltzer, jeigu nerit pasveikt.

PEPSINIC SELTZER

yra vienintėis gydymas, kuri palengvina nerviškumą, vidurių nesmagumus, ir nužadina vėmima laike netumo. Neturi jokij vaistų kenksmingų širdžiai. Galite gaut bile apiekiekiorj.

Pepsinic Seltzer Co.,

Kuomet skauda jums galvą arba negalite matyt skaityt ar dirbt, atekite pas mus ir mes pritaikysime jums akinius, kurie jums pagelbės.

Pope Optical Co.,

397 Main St., Worcester, Mass. (Viršul Moulton's krautuėvės)

J. L. Pašakarnis

Lietuvis optometristas ir akinijų pritaikintojas. 447 BROADWAY, So. Boston, Mass.

NEW YORK HAMBURG

UNITED AMERICAN LINES (HARRIAN LINE) JOINT SERVICE WITH HAMBURG AMERICAN LINE

Trumpiausis kelias į visas dalis LIETUVOS

Išplaukimai kas savaitę nuo Pier 86, north River, prie 46 st., New Yorke, geriausiai laivais: "Resolute," "Reliance," "Albert Ballin," "Deutschland."

su I, II, ir III klases pasatėraus, ir laivai: "Mount Clay," "Cleveland," "Hansa," "Thuringia," ir "Westphalia," su II ir III klases. Mandagus, geras patarnavimas, puikus valgis, malonios aplinkybės.

United American Lines, Julius Rottenberg, Inc., 260 Hanover st. Boston, Mass. ar kiti įgalioiti agentai.

HOLLAND AMERICA LINE

Trumpas ir tiesus kelias, per Rotterdam, į ir iš visų dalių LIETUVOS

Savaitiniai išplaukimai. Nepriylginami prankumai. Mes suteikiame pagelbą gavime reikalingų dokumentų (affidavit). Musų atstovai prižiuri viską smulkmeniškai, ir keleviai yra prižiuriami iš pat vietos į vieta. Pareikalavus prisijunčiam kaitij ir išplaukimų surašą.

Del užsakymų ir informacijų, rašykite vietiniam agentui, arba į Holland-American Line, 89 State St., Boston, Mass.

CUNARD

IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ per Liverpool, ant naujų, didelių, puikių aliejų varomų laivų:

Taipgi is New Yorko, ypatikiai ANSONIA—Grudžio 8 ir Sausio 27

prižiurėta kelionė į Lietuvą ir visas Baltijos valstijas kas utarninką ant trijų marių milžinų, su persėdimu Southamptono.

MAURETANIA, AQUITANIA, BERENGARIA. Taipgi reguliariai išplaukimai tiesiog į Hamburgą ant naujų aliejaus laivų.

3-ia klasa: \$106.50 (Hamburgą) \$103.50 Karės takų \$5.00. Del informacijų kreipkitės prie vietinio agento arba į

CUNARD LINE, 126 State St., BOSTON, MASS.

Anthony Oswald Shallna, Lietuvis advokatas, 366 BROADWAY, ROOM 2, Telephone, So. Boston 3572 SO. BOSTON, MASS.

"111" CIGARETAI

Jie yra GERI! 10c Pirk šiuos Cigaretus ir taukyt pinigais!

PRANAS LEVERIS, Dailydė-staliorius. Užima kontraktus ant budavojime ir taisymo namų. Taipgi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailios, malonėkite kreiptis pas mane, po numeriu— 15 Millbury Street, Tel. Park 8177, Worcester, Y.